

LIMBURGS TIJDSCHRIFT VOOR GENEALOGIE

1796 - 1996

JAARGANG 24 - 1996

NUMMER 3

200 jaar Burgerlijke Stand

uitgave van de sectie
genealogie van het Limburgs
Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

- 65 Mededelingen, vragen, aankondigingen, boekbesprekingen.
 66 1796-1996: Twee honderd jaar burgerlijke stand in Nederland, door dr. Régis de la Haye, Louis Loyensstraat 22, 6221 AK Maastricht.
 72 De eerste echtscheiding van Nederland, door dr. Régis de la Haye, Louis Loyensstraat 22, 6212 AK Maastricht.
 75 Wat betekent de nieuwe archiefwet 1995 voor de Limburgse genealoog?, door dr. Régis de la Haye, Louis Loyensstraat 22, 6212 AK Maastricht.
 77 Kinderziekten van de burgerlijke stand 1796-1816, door N.A. Hamers, Vogelenzang 4, 6581 CR Malden.
 79 Van Lehman Zaudy (Gompertz von Wesel) tot Zedachie Wesly, door drs. Jac Lemmens, Lynestraat 14, 6135 EB Sittard.
 91 Correcties en aanvullingen kwartierstaat Bouvrie, door J.M. Bouvrie, Begoniastraat 53, 6214 TH Maastricht.
 93 De Blerickse familie Ael/Ingenael/Inge Ael/Inge Aell/in gen Ael die zich later Janssen gaat noemen, door J.J. Janssen, Zuiderweg 115F, 1461 GH Zuid Oostbeemster (wordt vervolgd).

THEMANUMMER

Zoals U wellicht weet, is het dit jaar twee honderd jaar geleden dat de burgerlijke stand in Nederland werd ingevoerd. Ter gelegenheid hiervan is dit nummer grotendeels gewijd aan artikelen over dit onderwerp. De redactie is de auteurs bijzonder erkentelijk voor hun bijdragen.

VRAGENRUBRIEK

435. WITHAM

Arnold van Witham (Withem, Wittem) werd in 1304 vermeld als bezitter van een cijnshof/laathof van Althoeselt. Zijn naam komt in dezelfde tijd voor als "seneschalk" van de graaf van Loon. De opvolger van Arnold van Wittem in Althoeselt is Hendrik van Gelre. Vervolgens waren dat de gebroeders van Eyse, (t.w. Johan en Gilis) en Johan Arnold van Eyse, waarbij een Arnold van Eyse in 1393 voogd van Eyse was. Graag enige informatie/aanknopingspunten.

H. Voncken, Nuinhofstraat 3, 6361 BA Nuth, tel. 045-5243170 (na 17.00 uur)

436. ROUSCHOP/RUISCHOP

Maria Catharina Rouschop/Ruischop werd op 4 december 1724 te Nuth gedoopt als dochter van Simon Rouschop en Anna Vrancken. Zij huwde met Pieter Cremers, schepen van Nuth. Wie heeft gegevens over de afkomst van har vader Simon Rouschop/Ruischop?

Stefan Vrancken, Horatiushof 31, 6215 EC Maastricht.

437. HO(O)NINGS

Op 26 augustus 1849 overleed in de stad Utrecht op 75-jarige leeftijd de bediende Mathijs Hoonings. Volgens zijn overlijdensakte was hij geboren te Maastricht. Hij ging op 8 juni 1806 voor predikant H. Smith in ondertrouw en huwde op 24 juni 1806 in de Catharijnekkerk te Utrecht met Hendrika Voorbrinck. De bruid werd ook wel Frederica genoemd en zij werd geboren rond 1784 te Utrecht. Zij overleed te Utrecht op 3 maart 1835. Hun zoon Cornelis Hoonings werd op 29 maart 1803 te Utrecht protestants gedoopt. Wie weet waar en wanneer Mathijs Ho(o)nings is geboren en wie zijn voorouders zijn?

E.J.M.A. van de Woude-Jongen, Karveel 05/38, 8231 AD Lelystad, tel. 0320-247541

438. TONNAER

Felix Tonnaer exploiteerde in het midden van de vorige eeuw een gasfabriek in Dulken (Duitsland). Omstreeks 1860/1863 exploiteerde hij nog een gasfabriek en wel te Venlo op het Mgr. Nolensplein. Graag zo veel mogelijk informatie over voorouders, geboortedata, overlijden, plaats van overlijden, nakomelingen, enz.

H. Tonnaer, Parallelstraat 21, 6361 XK Nuth, tel. 045-5244237.

439. OFFERMANS

Op 15 juli 1707 huwden in dekerk van het klooster Lichtenberg van de Paters Minderbroeders-Observanten te Sint Pieter Ludovicus Claessens (weduwnaar van Catharina Cauwen) en Catharina Offermans. Na de dood van Ludovicus (1710) zou Catharina nog twee keer hertrouwen, namelijk in 1711 met Laurens Loop en in 1724 met Joannes Hendrix. Wie heeft gegevens over de afkomst van Catharina Offermans?

Stefan Vrancken, Horatiushof 31, 6125 EC Maastricht.

440. JASPERS

Theodorus Jaspers huwde op 23 november 1732 te Sint Pieter met Margaretha Claessens, gedoopt te Sint Pieter op 5 november 1708 als dochter van Ludovicus Claessens en zijn tweede echtgenote Catharina Offermans. Uit dit huwelijk werden onder andere geboren Catharina Jaspers. Zij huwde met haar neef Martinus Claessens (een kleinzoon van Ludovicus Claessens en zijn eerste echtgenote Catharina Cauwen). Na de dood van Theodorus Jaspers trouwde Margaretha Claessens met Guilielmus Meulenberg.

Gevraagd: 1) gegevens over de afkomst van Theodorus Jaspers

2) gegevens betreffende de levensloop van het echtpaar Jaspers-Claessens en het echtpaar Meulenberg-Claessens.

Stefan Vrancken, Horatiushof 31, 6215 EC Maastricht.

441. PLEUMEEKERS

Wie kan mij nadere gegevens verschaffen over Nicolaas Pleumeekers, geboren te Heugem op op 10 juni 1793. Van hem kan ik niets vinden. Was hij gehuwd en had hij nakomelingen? Plaats en datum overlijden, enz.

Willy P.G. Pleumeekers, Rijksweg 19, 6247 AA Gronsveld, tel. 043-4081571.

GENEALOGISCHE CONTACTDAG

De tweejaarlijkse Genealogische Contactdag in Limburg zal plaatsvinden op **zaterdag 9 november 1996** in de Brikke-Oave te Brunssum. Reserveer deze datum in uw agenda!

BOEKAANKONDIGINGEN/BESPREKINGEN

LIBER AMICORUM NICO HAMERS

Genealogische bijdragen, aangeboden bij de 70e verjaardag van Nico Hamers. Op 13 oktober 1996 heeft de Stichting Charles Beltjens een bijzonder boekwerk gepresenteerd. Op 14 oktober 1926 werd zeventig jaar geleden in Nijmegen de genealoog, inleider en schrijver Nico Hamers geboren.

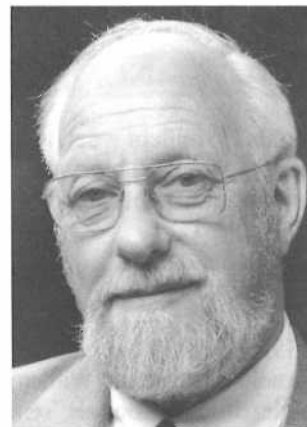
Nico Hamers, wonend in Malden, is een bekende persoonlijkheid in de genealogische wereld van Nederland. Hij is voormalig hoofdredacteur van Gens Nostra, het blad van de Nederlandse Genealogische Vereniging, waarvan hij momenteel Erelid is. Verder was hij 25 jaar voorzitter van de afdeling "Kwartier van Nijmegen" van de NGV.

Hamers is medewerker van verschillende tijdschriften en docent van enkele cursussen op het terrein van de genealogie. Ook van de Vereniging Limburgse Hamers Genealogieën is hij vanaf het begin de stuwende voorzitter.

Het bereiken van deze gedenkwaardige leeftijd wilde men niet zomaar voorbij laten gaan. Op initiatief van Jan van de Mond en met medewerking van René Lauwers en Harry Strijkers is besloten hem op die dag een "Vriendenboek" aan te bieden; een Liber Amicorum met bijdragen van bevriende genealogen, historici en andere auteurs. De bijdragen bevatten opstellen over de genealogie, biografieën en andere interessante historische onderwerpen. In het boek is een bio-en bibliografie van Nico Hamers opgenomen.

Het boekwerk omvat maar liefst 200 pagina's, is geïllustreerd en is in off-set gedrukt op 115 grams gesatineerd papier met een gelamineerde omslag.

Bestellen is mogelijk door overmaking van f. 29,50 op rekening nr. 57.81.33.334 of postrekening 0114209 t.n.v. de Stichting Charles Beltjens, Koningsberg 17, 6129 AT Urmond. Bij toezending per post gelieve U f. 5,00 meer over te maken. Het boek is ook te koop tijdens de 5e Limburgse Genealogische Contactdag op 9 november 1996 te Brunssum.

Nico Hamers.

Citoyens en zielen in Kerkrade in 1796

In de reeks Fontes Rodenses, uitgegeven door de Stichting Fontes Rodenses te Kerkrade is deel 3 uitgegeven met twee inwonerslijsten van Kerkrade uit het begin van de Franse Tijd. De ene lijst werd opgesteld door het burgerlijk bestuur, de andere door de parochiegeestelijkheid. Uniek hierbij is dat beide lijsten bijna gelijktijdig zijn ontstaan. Zonder twijfel is dit boek voer voor genealogen. De lijsten worden voorafgegaan met veel achtergrondinformatie over het toenmalige Kerkrade. Ook de wijze waarop de gegevens werden verzameld, wordt beschreven. Via de twee indexen op familienamen ziet men in een oogopslag welke families er destijds in Kerkrade woonden. Interessant is ook de beroepenlijst.

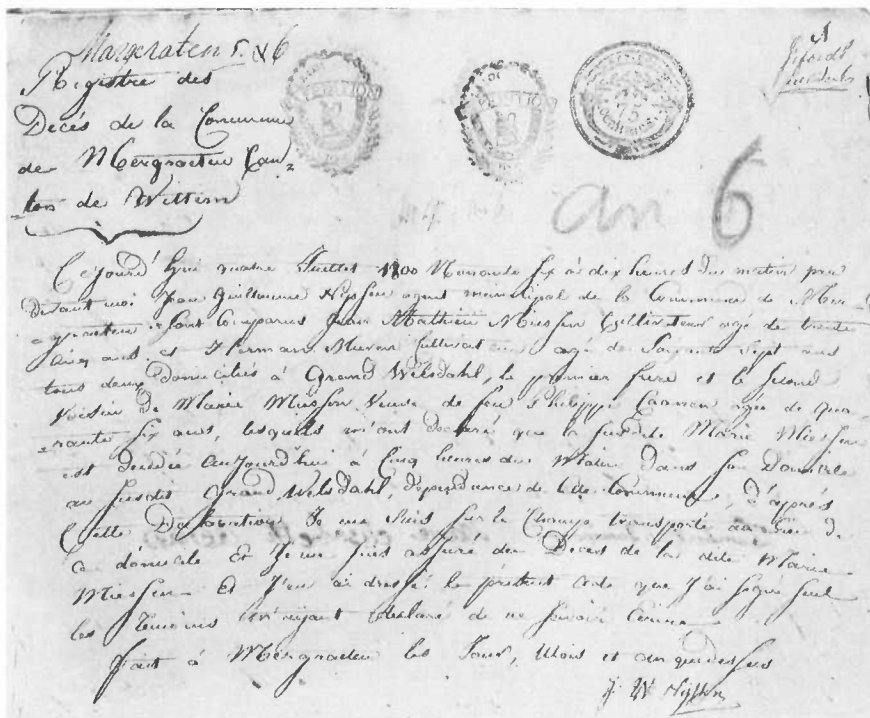
Het boek kwam tot stand onder redactie van L. Augustus, H. Latten en mw. L. Nijsten-Höfte.

Inlichtingen: Mw. L. Nijsten-Höfte, Kerkraderweg 1, 6416 CC Heerlen, tel. 045-5717699.

1796-1996: TWEEHONDERD JAAR BURGERLIJKE STAND IN NEDERLAND Régis de la Haye

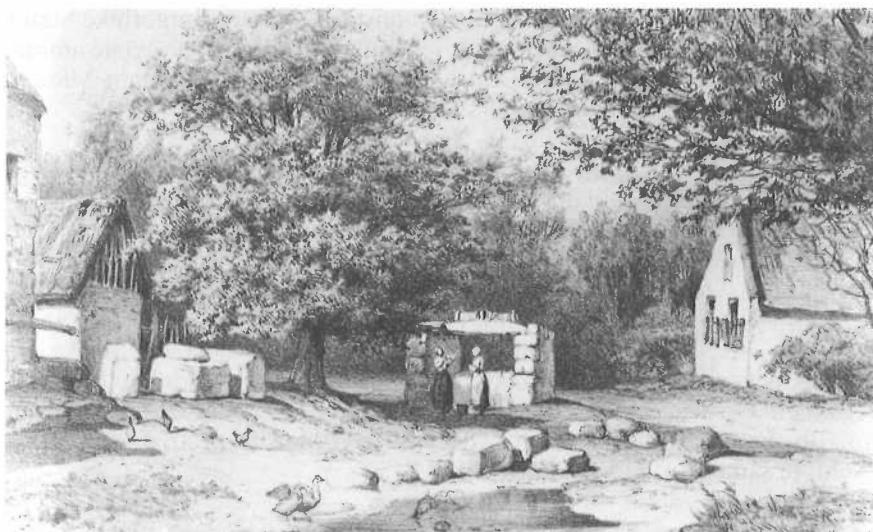
20, 21 en 22 september 1792 waren twee belangrijke dagen in de Franse Revolutie. Op 20 september behaalden de Franse legers een overwinning in de slag bij Valmy op de Pruisische legers. Op diezelfde dag werden te Parijs door de Assemblée Nationale de nieuwe wetten over de Burgerlijke Stand en de mogelijkheid tot echtscheiding aangenomen. De dag daarna, op 21 september, werd het koningschap afgeschaft en de Republiek uitgeroepen. 22 september geldt als de eerste dag van de Franse Republiek. Het belang van deze drie dagen is moeilijk te overschatten. Deze drie dagen hebben een verstreckende historische betekenis gehad, en ze

bepalen nog heden ten dage, niet alleen in Frankrijk maar ook hier in Nederland, een belangrijk deel van de politieke verhoudingen, ze schiepen de voorwaarden waarop de staatkundige inrichting van ons democratisch bestel stoelt, en ze liggen aan de basis van enkele van onze meest belangrijke en meest dierbare mensenrechten: het recht dat eenied, door geboorte, als mens en burger bestaansrecht heeft, zonder onderscheid of discriminatie, dat eenieder aan dat bestaan ook rechten kan ontlennen, dat iedereen, om het kort te zeggen, "er mag zijn". Dit fundamentele recht ligt ten grondslag aan de Burgerlijke Stand.

De oudste akte van de Burgerlijke Stand van Nederland: de overlijdensakte, opgemaakt te Margraten op 4 juli 1796, om 10 uur 's morgens, van Marie Miessen, weduwe van Philippe Caanen.

Wij herdenken dit jaar dat de wet op de Burgerlijke Stand precies tweehonderd jaar geleden in Nederland werd ingevoerd. Dat geschiedde bij besluit van het *Directoire Exécutif* van 29 Prairial van het jaar 4 (= 17 juni 1796), welk *arrêté* op 12 juli 1796 in het departement Nedermaas, hoofdstad Maastricht, werd afgekondigd¹⁾. De eerste akte van de Burgerlijke Stand van heel Nederland werd al op 4 juli 1796 opgemaakt, en wel door Jean-Guillaume Nyssen als *agent municipal* van Margraten. Hiermee was Zuid-Limburg het eveneens door Frankrijk geannexeerde Zeeuws-Vlaanderen nét enkele weken voor: de eerste akte van de Burgerlijke Stand in Zeeuws-Vlaanderen werd opgemaakt te Groede op 10 Thermidor van het jaar 4 (= 28 juli 1796)²⁾.

In het landelijke Margraten, voormalig Generaliteits-gebied, in 1795 bij Frankrijk ingelijfd, werd de eerste akte van de Burgerlijke Stand van Nederland opgemaakt. Prent van het Rooth, gehucht bij Margraten, door P.A. Schipperus (RAL, prentencollectie, cat.nr. 797).

Achttiende-eeuwse voorlopers

De Burgerlijke Stand is natuurlijk niet als een donderslag bij heldere hemel, onvoorbereid uit de lucht komen vallen. Gedurende heel de verlichte achttiende eeuw zagen de overheden van de diverse landen de noodzaak in, voor een goed openbaar bestuur, van een sluitende bevolkingsadministratie.

Men probeerde door een betere administratie een duidelijker zicht te krijgen op de samenstelling van de bevolking. Hoewel de plaatselijke parochiepriesters reeds sinds jaar en dag, minstens sinds het Concilie van Trente, de bevolkingsadministratie beheerden (die in feite een sacramenten-administratie was) hadden sommige overheden reeds stappen gedaan in de richting van een burgerlijke bevolkingsadministratie. De Franse koning Frans I vaardigde in 1539 de Ordonnantie van Villers-Cotterêts uit, waarin de bepaling was opgenomen dat dubbelen van registers van doop en begrafenissen bij de plaatselijke rechterlijke overheden

ingeleverd moesten worden. Het ging hier echter niet om bevolkingsadministratie in de moderne betekenis, maar om het voorkomen van processen in verband met de meerderjarigheidstermijn. In later tijd werd de Franse pastoor overigens wél een ambtenaar van de Burgerlijke Stand *avant la lettre*, aangezien de kerkregisters, de "registres de catholicité", als rechtsgeldig werden beschouwd.

In de achttiende eeuw ziet men in alle gebieden die gedeelten van het huidige Limburg bestrijken, dat de burgerlijke overheid de bevolkingsboekhouding gaat controleren: het Oostenrijks Overkwartier (1749, 1754, 1778), Kleef (1764), Gulik (1769), prinsdom Luik (1769), Pruisen (1772), het Staats Overkwartier van Gelder (1784). In de Staatse delen van de Landen van Overmaas gold reeds sinds het midden van de zeventiende eeuw het "Egrement" van 18 maart 1656, waarbij bepaald werd dat eenieder wettelijk moest trouwen, ofwel ten overstaan van de gereformeerde predikant, ofwel ten overstaan van de schepenvanck, een vroege vorm van een burgerlijk, want door de burgerlijke overheid geregeld, huwelijk.

De Franse wetten van 20 september 1792

De Burgerlijke Stand, ingevoerd bij wet van 20 september 1792, was dus een vorm van bevolkingsadministratie, die geheel past in de ontwikkeling van de moderne staat, zoals die zich op het einde van de verlichte achttiende eeuw ontwikkelt. De wet verplicht de municipaliteiten

où elles ont été publiées dans le territoire de la République, dont la teneur suit ; S A V O I R :

L O I

Du 20 Septembre 1792,

Qui détermine le mode de constater l'état civil des citoyens.

L'Assemblée nationale, après avoir entendu le rapport de son comité de législation, les trois lectures du projet de décret sur le mode par lequel les naissances, mariages et décès, seront constatés, et avoir décrété qu'elle est en état de délibérer définitivement, DÉCRÈTE ce qui suit :

TITRE PREMIER.

Des officiers publics, par qui seront tenus les registres des naissances, mariages et décès.

ARTICLE PREMIER.

N^{os}.

1 Les municipalités recevront et conserveront à l'avenir les actes destinés à constater les naissances, mariages et décès.

2 Dans les communes au-dessous de 5,000 habitans, l'agent municipal, ou son adjoint, remplira les fonctions d'officier de l'état civil; dans les autres communes, chaque municipalité nommera l'un de ses membres pour exercer lesdites fonctions.

II. Les conseils généraux des communes nommeront parmi leurs membres, suivant l'étendue et la population des lieux, une ou plusieurs personnes qui seront chargées de ces fonctions. (1)

(1) Comme il n'existe plus de conseils généraux de commune, cette disposition ne peut plus être exécutée, mais elle est remplacée par l'art. XII de la loi du 19 vendémiaire, an 4, qui est ainsi conçu :

« Dans les communes au-dessous de cinq mille habitans, l'agent municipal, ou son adjoint, remplira les fonctions d'officier de l'état civil; dans les autres communes, chaque municipalité nommera l'un de ses membres pour exercer lesdites fonctions ».

B 2

Begin van de tekst van de Wet op de Burgerlijke Stand van 20 september 1792 (RAL, drukwerken Frans Archief, nr. 34, p. 11).

drie registers aan te leggen, van geboorte, huwelijk en overlijden. Deze registers moeten in tweevoud opgemaakt worden, waarvan het dubbel ter bewaring moest worden afgestaan aan het departementaal archief. Op dezelfde dag, 20 september, werd ook de wet op de echtscheiding vastgesteld. De regeling was, conform het enthousiasme van de eerste Franse revolutiejaren, uiterst liberaal. Echtscheiding zou voortaan mogelijk zijn door wederzijdse instemming, of simpelweg op grond van de bewering van onverenigbaarheid van karakter van één der echtgenoten. Echtscheiding werd uitgesproken door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand. Ook deze wet werd in Maastricht op 12 juli 1796 afgekondigd.³⁾

De overgangsregeling te Maastricht 1794 - 1796

In Maastricht was de Burgerlijke Stand reeds bekend sinds 1794, op grond van een overgangsregeling.⁴⁾ Op 4 november 1794 werd Maastricht door de Franse generaal Kléber ingenomen, en werd de stad, te samen met het omringende Staatse, Oostenrijke en Rijksgroengebied, door Frankrijk bezet. Bij arrêté van de Volksrepresentanten bij de legers van het Noorden en van Sambre-en-Maas, gedagtekend te Brussel op 26 Brumaire van het jaar 3 (= 16 november 1794), en geldig voor alle recentelijk door de Fransen bezette gebieden,

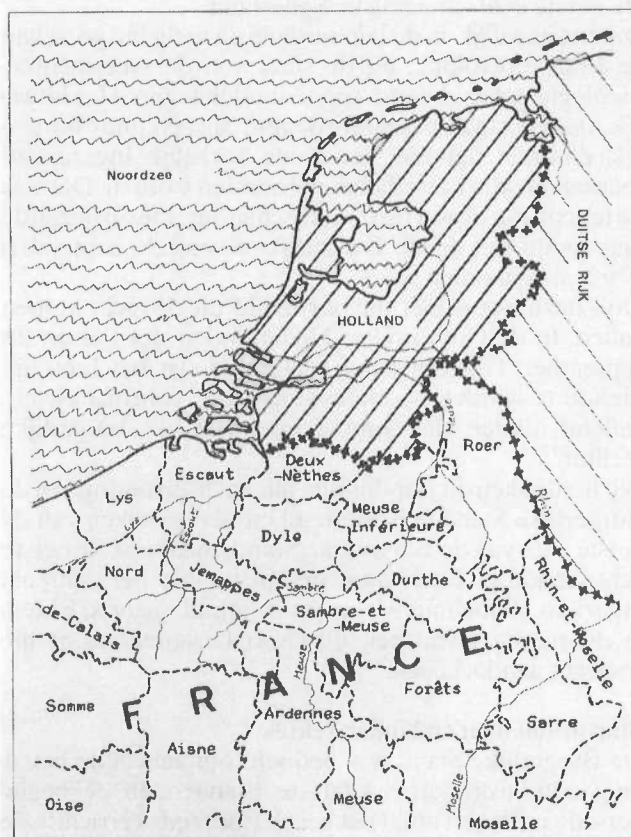

Fabre d'Eglantine (1750 - 1794), toneelspeler en acteur, afkomstig uit het Zuid-Franse Carcassonne, verbleef anderhalf jaar in Maastricht. Hij is de auteur van de benamingen van de Franse republikeinse kalender. Litho door F. Delpech; Archives Départementales de l'Aude.

werd de mogelijkheid geboden akten van geboorte, huwelijk, echtscheiding en overlijden op te maken "à l'instar de ce qui se pratique en France": zoals die in Frankrijk gebruikelijk was sinds de invoering van de Burgerlijke Stand op 20 september 1792.⁵⁾ De Burgerlijke Stand was echter nog niet verplicht. Zij stond open voor Franse staatsburgers die akten wilden passeren, zoals in Frankrijk gebruikelijk, maar ook voor mensen van de plaats zelf. In de gemeente Maastricht werd uit dien hoofde een register aangelegd, dat akten van de Burgerlijke Stand bevat op grond van de voorlopige regeling, van november 1794 tot mei 1796, en die tevens het begin van de administratie van de Burgerlijke Stand bevat, van juni tot september 1796, toen de eerste ambtenaar van de Burgerlijke Stand, Jean Abraham Mamin, nieuwe registers aanlegde.⁶⁾

De bij dit arrêté geschapen mogelijkheid werd vooral benut door Franse soldaten van het leger van Sambre-et-Meuse die in Maastricht gelegerd waren, en die, omdat ze zonder binding waren met de plaatselijke clerus, de voorkeur gaven aan akten van de Burgerlijke Stand opgemaakt door een door de Franse burgerlijke overheid erkende ambtenaar. Maar ook heel wat Maastrichtenaars maakten dankbaar gebruik van de nieuwe regeling. Het Maastrichts register loopt van 22 frimaire van het jaar 3 (= 12 december 1794) tot 6 prairial van het jaar 4 (= 25 mei 1796).

Behalve te Maastricht werd er van deze regeling ook gebruik gemaakt te Vaals. Daar zijn twee akten bekend uit de jaren 3 en 4, opgemaakt ten overstaan van "Leeden en Secretaris der Municipaliteit van Holset, Vaals en Vijlen".⁷⁾

Het Koninkrijk Holland en het noordelijk deel van Frankrijk (grenzen van 1806).

+++++ staatsgrenzen
 - - - - - grenzen van de Franse departementen

De Bataafse Republiek, later het Koninkrijk Holland, en het noordelijk deel van Frankrijk (grenzen van 1806).

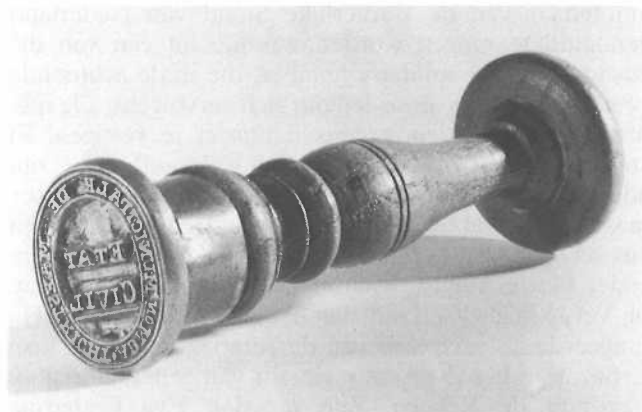
Invoering van de Burgerlijke Stand in 1796

Na het Haags Verdrag van 16 mei 1795 werden bij wet van 9 Vendémiaire van het jaar 4 (= 1 oktober 1795)⁸⁾ de Zuidelijke Nederlanden en het prinsdom Luik, te zamen met enige vrije c.q. Rijksheerlijkheden, door Frankrijk geannexeerd. Deze annexatie betekende dat de Franse revolutionaire wetgeving in de nieuwe Franse gebieden alsnog ingevoerd moest worden.

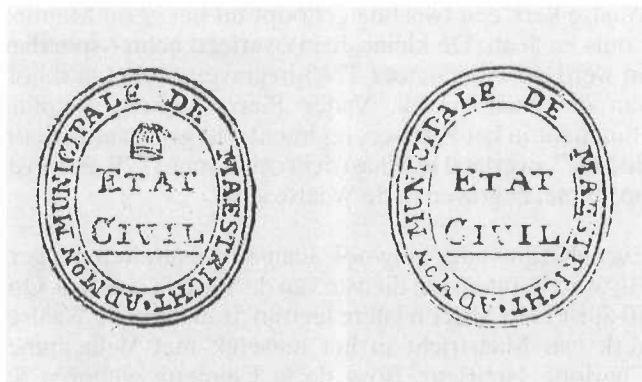
Bij besluit van 29 Prairial van het jaar 4 (17 juni 1796) gaf het Franse *Directoire Exécutif* opdracht in de nieuw geannexeerde Belgische departementen een negental wetten betreffende de Burgerlijke Stand af te kondigen.⁹⁾ De wet werd in Maastricht pas geregistreerd op 24 messidor van het jaar 4 (12 juli 1796), maar enige ijverige ambtenaren waren reeds vóór die datum aan het werk gegaan. Zoals gezegd maakte reeds op 4 juli 1796 de *agent municipal* van Margraten de eerste akte van de Burgerlijke Stand van Nederland op.

Met het invoeren en het bijhouden van de Burgerlijke Stand werden in de grote gemeenten speciaal daartoe benoemde ambtenaren van de Burgerlijke Stand belast, in gemeenten van minder dan 5.000 inwoners de *agent municipal* of zijn *adjoint*. Om de Burgerlijke Stand een administratieve grondslag te geven, werden de kerkgenootschappen verplicht hun registers van doop, huwelijk en overlijden bij het gemeentebestuur in te leveren. Dit geschiedde, naar gelang de gemeente, misschien ook naar gelang de pastoor, met wisselend succes. Sommige

pastoors stribbelden heftig tegen. In Heerlen bijvoorbeeld weigerde pastoor Dionysius Penners pertinent zijn registers af te staan: "alleen de registers van de protestantse predikanten hadden in deze gemeente onder het Staats bewind rechtskracht: vraag hun registers maar op, treedt niet op tegen een arme en geplaagde pastoor".¹⁰⁾ Het resultaat was dat pastoor Penners twee *gendarmes* aan huis kreeg... en dat de Burgerlijke Stand in Heerlen pas in het jaar 6 begint!

Koperen inktstempel van de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van Maastricht, Franse tijd. Omschrift: ADMUNICIPALE DE MAESTRICHT. Veld: ETAT CIVIL (RAL, collectie zegelstempels nr. 62). (foto: Rijksarchief Limburg; H.L. Mordang).

Het oorspronkelijke stempel van de Burgerlijke Stand van Maastricht bevatte een Frygische muts. Dit embleem van de Franse Revolutie werd later weggeradeerd.

In Maastricht daarentegen verliep de invoering van de Burgerlijke Stand en de inlevering van de kerkregisters van een leien dakje. De Maastrichtse gemeenteraad liep zelfs op de wetgeving vooruit, en benoemde reeds op 6 Messidor van het jaar 4 (= 24 juni 1796) de ijverige en accurate Jean-Abraham Mamin tot ambtenaar van de Burgerlijke Stand. Deze Jean-Abraham Mamin is hiermee de eerste ambtenaar van de Burgerlijke Stand van het huidige Nederland. Hij wordt in de stukken aan-

Handtekening van Jean-Abraham Mamin, eerste ambtenaar van de Burgerlijke Stand van Nederland.

geduid als *officier civil*, *officier de l'état civil* of *officier public*. Hij maakte zijn eerste akte op op 8 thermidor van het jaar 4 (= 26 juli 1796). Hij zorgde ervoor dat de kerkregisters van de Maastrichtse parochies alle tussen 8 augustus en 13 september 1796 bij de gemeente binnenkwamen.¹¹⁾

Jean-Abraham Mamin, eerste ambtenaar van de Burgerlijke Stand in Nederland

Jean-Abraham Mamin, wie de eer toekomt de eerste ambtenaar van de Burgerlijke Stand van Nederland genoemd te mogen worden, stamde uit een van die cosmopolitische militaire families, die in de achttiende eeuw half Europa afreisden om zich vervolgens, alle reislust ineens verloren, ergens definitief te vestigen. Er stroomde geen druppel "Neerlands bloed" door zijn aderen. Van oorsprong was hij een Franstalige Zwitser, maar hij was geboren in Doornik, omtrent 1740.¹²⁾ Zijn zus was geboren te Ieper, een broer in Maastricht. Zijn vader, Pierre-Auguste Mamin, was geboortig van Blonay, bij Vevey in Zwitserland, aan het Meer van Genève. Hij fungeerde als secretaris van de compagnie van de heer Crouzat, in het Zwitsers regiment van generaal-majoor Constant de Rebecq. Zijn moeder, Eva Catharina Kreutzberg (Kreusenberg, Crutzemberg), was geboortig van *Holthouse* (waarschijnlijk Holthausen) in het land van Münster.

Enige jaren na Jean-Abraham's geboorte vertrok het gezin naar Maastricht. Op 26 oktober 1745 werd in de Waalse kerk een tweeling gedoopt uit het gezin Mamin: Louis en Jean. De kleine Jean overleed echter spoedig, en werd op 3 december 1745 begraven op het kerkhof van de Waalse kerk. Vader Pierre-Auguste Mamin, "luitenant in het Zwitsers regiment van generaal-majoor de May", overleed te Maastricht op 11 mei 1779, en werd op 15 mei begraven in de Waalse kerk.

Evenals zijn vader ging ook Jean-Abraham in het leger. Hij werd kapitein ten dienste van de Staten Generaal. Op 10 april 1791, dus op latere leeftijd, trad hij in de Waalse kerk van Maastricht in het huwelijk met Wilhelmine Charlotte Henriette Bosc de la Calmette, geboren te Maastricht, en met de Luikse nativiteit gedoopt in de Waalse kerk op 14 november 1751, dochter van Emilius Auguste Bosc de la Calmette en Piternelle Reinick. Het huwelijk bleef kinderloos.

Mamin was lid van het gemeentebestuur van Maastricht van 1796 tot 1813. Op 2 Pluviôse van het jaar 4 (= 22 januari 1796) legde hij de eed van haat aan het koningschap af.¹³⁾ Op 6 Messidor van het jaar 4 (= 24 juni 1796) werd hij benoemd tot ambtenaar van de Burgerlijke Stand van Maastricht; hij fungeerde als zodanig slechts enkele maanden, tot 27 Pluviôse van het jaar 5 (= 15 februari 1797), en werd in deze functie opgevolgd door Etienne Monachon.¹⁴⁾

Jean-Abraham Mamin was belijdend lidmaat van de Waals Hervormde gemeente.¹⁵⁾ Zijn huis stond niet ver van de kerk: Sint Pieterstraat 19 (oude nummers 44 en 555). Daar woonde hij blijkens de bevolkingslijst van 1802.¹⁶⁾ Uit zijn beroepsaanduiding "rentenier" blijkt dat hij zijn schaapjes al op het droge had. Vrouwlied overleed op 1 maart 1817, Jean-Abraham Mamin zelf op 21 april 1824, ruim tachtig jaar oud.

De eerste echtscheiding in Nederland

Dat het huwelijk, in de laïciserende en verlichte geest van de Franse revolutie, uit de sfeer van de sacramenten-theologie gehaald werd, moge duidelijk zijn. Het huwelijk, dat voortaan beschouwd werd als een puur burgerlijk contract, en niet meer als kerkelijk ingezegend sacrament, kon dus vrijelijk ontbonden worden. Dat was de teneur van de wet op de echtscheiding, die op dezelfde dag als de wet op de Burgerlijke Stand, 20 september 1792, aangenomen werd.

Ook deze wet is niet onvoorbereid uit de lucht komen vallen. In de Oostenrijkse Nederlanden werd al op 28 september 1784 bij edict vastgelegd dat het huwelijk diende te worden beschouwd als een "contract civiel", vallend onder de competentie van de burgerlijke rechter.¹⁷⁾

Wij herdenken dit jaar dus niet alleen de invoering van de Burgerlijke Stand in Nederland en het opmaken van de eerste akte van de Burgerlijke Stand, maar ook de eerste echtscheiding. Deze staat op naam van het echtpaar Henricus Wilhelmus Meers en Agatha Lenaerts. Elders in dit nummer van het tijdschrift besteden wij er uitvoeriger aandacht aan.

Startproblemen en kinderziektes

De Burgerlijke Stand was bedoeld om geheel de bevolking administratief in kaart te brengen. In de beginperiode is dit niet altijd het geval. Enerzijds verrichtte de ambtenaar van de Burgerlijke Stand zelf, zoals wij zagen, zijn werkzaamheden wel eens slordig, anderzijds zagen de burgers niet altijd het nut van deze nieuwe overheidsadministratie in, en verzuimden zij soms de geboorte van een kind aan te geven. Zo kan het gebeuren dat bij een voorgenomen huwelijk blijkt dat bruid of bruidegom geen geboorte-akte kunnen overleggen ... of niet weten dat er een bestaat...

Voor al in de beginperiode van de Burgerlijke Stand vindt men veel fouten, voortkomend uit de onwetendheid van burgers en ambtenaren, en uit het gebrek aan accuratesse van de ambtenaren. De ambtenaren van de Burgerlijke Stand moesten het nog leren.... Nicolas Girard, commissaris van het *Directoire exécutif* bij het departementaal bestuur, moest herhaaldelijk gemeentebesturen en ambtenaren aanschrijven, en soms met dreigementen zwaaien.¹⁸⁾ Na ruim een jaar, op 1 Vendémiaire van het jaar 6 (22 september 1797) constateerde hij nog dat de Burgerlijke Stand eigenlijk alleen in Maastricht, Hasselt en Sint-Truiden goed bijgehouden werd, en dat elders de *agents municipaux* niet in staat waren de registers goed bij te houden, zelfs niet in hun eigen taal, laat staan in het Frans.¹⁹⁾

Aangifte van borelingen werd wel eens achterwege gelaten. Vaak blijken personen die in de jaren 1820-1830 wensen te trouwen, geen geboorte-akte te hebben. Maar het kan ook gebeuren dat er voor een boreling *twee* geboorteakten zijn opgemaakt: de vader gaf het kind dan aan in twee naburige gemeentes. Pierre Verheijden gaf de geboorte van zijn dochter Maria Sibilla aan op 8 oktober 1806 in Thorn, en op 9 oktober 1806 in Ittervoort. Op 7 oktober was het kind reeds gedoopt door de pastoor van Thorn. De parochie Thorn omvatte zowel Ittervoort als Thorn; wellicht heeft de man gedacht dat hij zijn kind moest aangeven bij de twee gemeentes op het grondgebied van de parochie. Er zijn ook gevallen bekend van dubbele huwelijksvoltrekkingen. Gerardus van Laar en

Division départementale
 Canton de Fauquemont
 Département de la Meuse inférieure

Présentée des habitants de la Commune de Fauquemont, cette paroisse par nous Agent Municipal pour le présent sur chaque feuille depuis le premier jusqu'au dernier et dernier

Acte de mariage
 Le 13 Ventôse an 7
 Pontius Pilatus... Toen Lambert Pontius op 8 Vendémiaire van het jaar 7 zijn zoon Pierre ging aangeven, hield hij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand van Oud Valkenburg voor de gek: hij gaf zijn zoon aan onder de familienaam Pilatus. Zowel Lambert Pontius, als zijn broer Pierre Pontius die als getuige optrad, tekenden met de naam Pilatus (RAL, Burgerlijke Stand Oud-Valkenburg).

Acte de mariage
 Le 26 Octobre an 7
 Hendrina Reijnen trouwden twee maal voor de ambtenaar van de Burgerlijke Stand, de eerste maal te Ohé en Laak op 27 Germinal van het jaar 13 (17 april 1805), en de tweede maal te Roosteren een week later op 3 Floréal van het jaar 13 (23 april 1805). Beide voorvallen tonen aan dat in het begin van de negentiende eeuw nog niet alle burgers begrepen hoe de Burgerlijke Stand functioneerde.

Acte de mariage
 Le 26 Octobre an 7
 Maar ook de pastoor kon de dupe worden van de heersende verwarring: Clara, dochter van Arnoldus Deckers en Cornelia van Reij, werd op 26 oktober 1798 twee maal gedoopt, door de pastoor van Gulpen en door zijn ambtgenoot van Margraten, beide keren met dezelfde doopgetuigen: Arnoldus Deckers en Clara Habets. De baby was volgens de inschrijving van één van de pastoors 's morgens om 11 uur geboren.

Acte de mariage
 Omdat er in de beginperiode van de Burgerlijke Stand nog veel onzorgvuldigheden begaan worden, vergissingen gemaakt worden en onnauwkeurigheden voorkomen, kunnen de kerkregisters in bepaalde gevallen uitsluitel geven. In de overlijdensakten van de Burgerlijke Stand worden namelijk vaak geen ouders opgegeven (of erger: foutieve ouders!), of klopt de leeftijd niet. De getuigen, die bij een geboorteakte in de Burgerlijke Stand optreden, zijn niet de doopgetuigen, peter en meter, maar de veldwachter of de plaatselijke café-houder. Ondanks het bestaan van de Burgerlijke Stand blijft de pastoor als vanouds zijn kerkregisters bijhouden. De doopgetuigen die bij doopinschrijvingen vermeld worden, kunnen in bepaalde gevallen de sleutel voor de oplossing van een genealogisch vraagstuk leveren.

Acte de mariage
 Le 26 Octobre an 7
 Concluse: zeker in de beginperiode van de Burgerlijke Stand blijft het verstandig ook de kerkregisters te raadplegen.

Kantonnale huwelijken
 In de Franse jaren 7 en 8 moet men huwelijksinschrijvingen niet in de plaatselijke gemeente zoeken

Het departement Nedermas 1795 - 1814, met de kantonnale indeling van 1796 - 1800.

maar in de kantonale hoofdplaats. De grondwet van het jaar 3 (5 Fructidor van het jaar 3 = 22 augustus 1795) had namelijk het Franse grondgebied ingedeeld in kantons, waarvan de hoofdplaatsen uitgebreidere bevoegdheden hadden dan de onderhorige gemeenten. Het waren de zogenaamde *municipalités de canton*. Ingevolge de wet van 13 Fructidor van het jaar 6 (30 augustus 1798) die regelde hoe de *décadi* gevierd moest worden (de tiende dag van de nieuwe "week" van tien dagen van de revolutionaire kalender, die de christelijke zondag als rust- en feestdag moest vervangen), mochten vanaf 1 Vendémiaire van het jaar 7 (22 september 1798) huwelijken niet meer plaatselijk, in de eigen gemeente, gesloten worden, maar moesten ze in de kantonale hoofdplaats gesloten worden, en bovendien altijd op een *décadi*. Het huwelijk van een echtpaar uit Geleen of Brunssum, bijvoorbeeld, werd in deze periode gesloten in Oirsbeek, de kantonale hoofdplaats. Deze regeling was van kracht in de jaren 7 en 8. Ze eindigde bij de algehele reorganisatie van het openbaar bestuur in Frankrijk, conform de nieuwe grondwet van het jaar 8 (22 Frimaire van het jaar 8 = 13 december 1799), meer in het bijzonder bij het in werking treden van de wet van 18 Pluviôse van het jaar 8 (17 februari 1800), die onder andere het bestuur der gemeenten op een geheel nieuwe leest schoeide. Artikel 13 van deze wet bepaalde dat met betrekking tot de Burgerlijke Stand de burgemeester (*maire*) en de wethouders (*adjoints*) de taken zouden overnemen van de *administrations municipales de canton*. Vanaf 1800 worden de huwelijken dus weer in de eigen gemeente ingeschreven.

Na 200 jaar

Na 200 jaar heeft de Burgerlijke Stand, in 1796 door de Franse Republiek ingevoerd, nauwelijks veranderingen ondergaan. Het toont aan hoe uitstekend en vooruitstrevend voor die tijd, deze vorm van persoonsadministratie was. De formule doorstaat nog immer de tijd.

Na de invoering in Frankrijk in 1792, na de invoering in 1796 in het huidige Limburg, werd de Burgerlijke Stand

in 1811 ingevoerd in Noord-Nederland. In de loop van de negentiende eeuw breidde de Burgerlijke Stand zich uit over geheel Europa. Duitsland ten oosten van de Rijn, bijvoorbeeld, voerde de Burgerlijke Stand pas in in 1876, Engeland en Wales in 1835, Schotland in 1855. En ondanks alle moderne vormen van automatisering, digitalisering en gegevensverwerking denkt niemand er aan om de Burgerlijke Stand af te schaffen.

NOTEN

1. H.A. Kamphuis, *De invoering van wetgeving in het Franse departement Nedermaas gedurende het eerste Directoire. Inleiding en registerlijst van afgekondigde rechtsvoorschriften, 1 oktober 1795 - 19 maart 1797* (Maastricht 1995), p. 208-209, 401.
2. A. Mulder, *Retroacta van den Burgerlijken Stand in Zeeland* (Den Haag 1925).
3. Kamphuis, p. 209.
4. Régis de La Haye, *De oudste actes van de Burgerlijke Stand van Maastricht (1794-1796)*, in: LTG 12 (1984), p. 25-30.
5. Gedrukt exemplaar van dit arrêté in het hiert besproken register. Een ander exemplaar: RAL, Frans Archief, inv. nr. 314, omslag 5.
6. Régis de La Haye, *De oudste actes van de Burgerlijke Stand van Maastricht (1794-1796)*, in: LTG 12 (1984), p. 25-30.
7. RAL, kerkregister 134.21.
8. Kamphuis, p. 312-313.
9. Kamphuis, p. 401.
10. L. van Hommerich, *De invoering van de Burgerlijke Stand te Heerlen, Voerendaal en Nieuwenhagen*, in: Het Land van Herle 13 (1963), p. 1-8.
11. Régis de La Haye, *De oudste actes van de Burgerlijke Stand van Maastricht (1794-1796)*, in: LTG 12 (1984), p. 25-30.
12. Doopinschrijving in Doornik niet te vinden. Vriendelijke mededeling van de *Archives de l'Etat* te Doornik, waarvoor onze dank.
13. A.J. Flament, *Burgerlijke overheden en leder der rechtbank die den 2^{en} Pluviôse an 4 den eed van haat aan het Koningschap hebben afgelegd [...]*, in: L. De Maasgouw 7 (1885), 1098.
14. Over Pierre Monachon, zie: J.H.J. Gulikers, *De burgemeesters van Maastricht 1800-1900*, in: De Limburgse Leeuw 13 (1963), p. 47-58, in casu p. 48-49.
15. GA Maastricht, archief Waalse hervormde gemeente, inv. nr. 67.
16. RAL, Frans Archief, inv. nr. 1046.
17. A.M.J.A. Berkvens, *Plakkatenlijst Overkwartier 1665-1794. Deel II, Staatsbezet en Oostenrijks Gelre (1702-1716; 1716-1794)* (Nijmegen 1992), p. 401-402.
18. RAL, Frans Archief, inv. nr. 4369.
19. L. Roppe, G.W.A. Panhuysen, E.M. Nuyens, *De decadaire resp. maandelijksse rapporten van de commissarissen van het Directoire exécutif in het departement van de Nedermaas 1797-1800* (Maastricht 1956 = Werken LGOG, 1), p. 72-73.

1796 : DE EERSTE ECHTSCHIEDING VAN NEDERLAND

Régis de la Haye

Henricus Wilhelmus Meers en Agatha Lenaerts trouwden op 26 november 1775 in de Sint-Jacobkerk te Maastricht. De bruidegom was 22 jaar. Hij werd gedoopt op 10 januari 1753 in de parochiekerk Sinte-Catherine, als zoon van Henricus Meers en Maria Catharina Gedix. De bruid was enige jaren ouder, 25 jaar. Ze was gedoopt in de Sint-Jacob op 8 november 1750, als dochter van Leonardus Lenaerts en Anna Maria Daems, en ze had de Luikse nativiteit. Volgens een vermelding bij het huwelijk van één van zijn dochters in 1804 was Henricus Wilhelmus Meers meubelmaker van beroep.

Het jonge echtpaar zette zich onmiddellijk aan het werk. Met de regelmaat van de klok, zoals dat toen ging, werden de volgende kinderen geboren:

1. **Anna Maria Meers** en **Maria Catharina Meers**, gedoopt Maastricht (Sint-Jacob, luiks) 8 november 1776 (get. Anna Maria, dochter van Thomas Meers; Anna Maria Daems; Maria Catharina, dochter van Leonardus Lenaerts; Maria Catharina Gedix). De tweeling overleed enkele dagen na de geboorte:

Maria Catharina werd begraven op 10 november 1776, en Anna Maria op 12 november 1776, beiden op het kerkhof van de Sint-Jacob.

2. **Anna Maria Catharina Meers**, gedoopt Maastricht (Sint-Jacob, luiks) 7 december 1778 (get. Leonardus Lenaerts; Maria Catharina Gedix i.p.v. Anna Catharina Meers).
3. **Joannes Baptista Meers**, gedoopt Maastricht (Sint-Jacob, luiks) 14 november 1780 (get. eerw. heer Joannes Baptista Daems; mej. Maria Catharina Lenaerts).
4. **Johanna Lucia Meers**, gedoopt Maastricht (Sint-Jacob, luiks) 29 april 1783 (get. Wilhelmus Dominicus Daems; Joanna Gertruda Daems).
5. **Henricus Wilhelmus Meers**, gedoopt Maastricht (Sint-Jacob, luiks) 8 september 1785 (get. Henricus Daems; Maria Barbara Frissen).
6. **Joannes Hermannus Meerts**, gedoopt Maastricht (Sint-Jacob, luiks) 17 juni 1787 (get. Marcus Martens i.p.v. Joannes Hermannus Rothenbieger; mej. Dorothea Piron).

Aujourd'hui vingt neuf fructidor l'an quatrième
 de la République Française à dix heures du matin
 pardevant moi Jean Abraham Mannin Adversaire
 etatons de la Commune de Maastricht etc. le
 six Messidor dernier pour recevoir et acter
 desdits à constater la naissance des mariages
 et les effets des Citoyens etc. Comparses en la
 Commune d'Agathe Lenaerts épouse de
 Henri Guillaume Meers domiciliés
 dans cette Commune âgés de quarante cinq ans
 demeurant dans cette Commune affilée de Catherine
 Lenaerts épouse de Jacques Meers âgés de trente
 quatre ans et Juste Schmeitler âgé de trente
 six ans et son veuf domiciliés au village de l'Église
 municipale de cette Commune et
 tous quatre domiciliés dans cette Commune, les
 quelle Agathe Lenaerts en a requis de prononcer
 la dissolution de son mariage contracté le vingt six
 La Plume à la 10e et 11e ligne et écrite à la main sont apposées par moi.
 A. Mannin

Novembre mille Sept cent Septante cinq dans cette
 Commune sur par moi l'acte qui constate que le
 dite Agathe Lenaerts et Henri Guillaume Meers
 son Epoux sont séparés de Corps par jugement
 de l'archidiaconat de Hoesbajé en date du qua-
 tre Septembre dix Sept cent quatre vingt et
 quatre et qu'elle est fondée d'après la loi de
 demandé le divorce. Au également l'acte de
 Acquisition d'Agathe Lenaerts qu'elle a fait
 signifier à Henri Guillaume Meers son
 Epoux le vingt six fructidor dernier de se
 lever de la maison Commune de cette Commune
 pardevant moi officier public aujourd'hui
 à dix heures du matin tant fixé par
 moi en vertu de l'article six de la cinquième
 section du titre quatre de la loi du vingt
 Septembre mille Sept cent soixante deux sur le
 titre de constater l'état Civil des Citoyens
 de l'article quinze du paragraphe deux de
 la loi de la même date et année sur les
 causes de mariage et les effets du divorce en
 vertu des pouvoirs qui me sont délégués
 en absence du conjoint Henri Guillaume
 Meers dûment appelé, j'ai déclaré au nom
 de la loi que le mariage entre la dite Agathe
 Lenaerts et Henri Guillaume Meers est
 dissous et qu'ils sont libres à leur passion.
 ches comme ils l'étoient avant de l'avoir
 contracté et j'ai dressé le présent acte qui
 par devant moi et devant les quatre témoins
 vives Lenaerts, Guillaume Meers, Jean Henri
 Meersch et Juste Schmeitler ont signé avec moi
 Arnold Snyffers Agathe Lenaerts
 J. W. Cuchard Catherine Lenaerts
 J. Schmeitler A. Mannin
 Cet Acte est écrit et lu en présence de quatre témoins
 et apposés.
 A. Mannin

Akte van de Burgerlijke Stand van Maastricht, van 9 Fructidor van het Jaar IV der Franse Republiek, waarbij de eerste echtscheiding van Nederland werd uitgesproken (RAL, Burgerlijke Stand Maastricht).

Maar al snel steeg de onenigheid tussen de echtelieden. Het jongste kind was nog geen 7 jaar oud, toen in 1794 scheiding van tafel en bed werd aangevraagd bij de kerkelijke rechtbank, het officialaat. Echtscheiding heeft de katholieke kerk nooit erkend; wel werd uit pastorale

Zij stond open voor Franse staatsburgers die aktes wilden passeren, zoals in Frankrijk gebruikelijk, maar ook voor mensen van de plaats zelf. In de gemeente Maastricht werd uit dien hoofde een register aangelegd, dat actes van de Burgerlijke Stand bevat op grond van de

overweging de mogelijkheid gegeven man en vrouw gescheiden te laten wonen, maar de sacramentele band van het huwelijk werd daardoor niet verbroken. Wilhelmus Meers en Agatha Lenaerts wendden zich dus tot de bevoegde kerkelijke autoriteit; in Maastricht was dat de official van de aartsdiaken van Haspengouw.¹⁾ In een rekest aan de official van de aartsdiaken van Haspengouw gaven zij te kennen "dat tusschen hun zedert eenigen tijd zoo daenige oneenigheeden, twist en tweedragt ontstaan is, dat het onmogelyk was tesaemen meer te kunnen leven, sine contumelia Creatoris; dat sy over en wegens dit een en ander voor den wereldlyker Rechter des Hoogen Luykxen Geregte deser stad Maastricht gecompareert zyn, en aldaar om paal en perk aen die oneenigheeden en tweespald te setten, verklaart hebben, hun van bed en taefel te scheyden, onder approbatie van U Edele en Zeer Eerwerde". De aanvraag was ook bedoeld, zoals gebruikelijk, ten behoeve van "de separatie van goederen", en sloot af met de gebruikelijke formule: "tot dat sy door inspraak van den H. Geest wederom tesaemen mogen kunnen komen". Na ontvangst van dit rekest gelastte secretaris A.M. Gudi de beide partijen om op 19 september 1794 om 2 uur 's middags voor de rechtbank te verschijnen, alwaar P.L. Del Ruelle, official van de aartsdiaken van Haspengouw te Maastricht beide partijen van tafel, bed en samenwoning scheidde, "tot dat de gemoederen door inspiratie van den H. Geest wederom sullen verenigt syn".²⁾

Op 4 november 1794 werd Maastricht door de Franse generaal Kléber ingenomen, en werd de stad, te samen met het omringende Staate, Oostenrijkse en Rijksgrondgebied, door Frankrijk bezet. Bij arrêté van de Volksrepresentanten te Brussel van 26 Brumaire van het jaar 3 (16 november 1794), werd de mogelijkheid geschapen aktes te passeren, zoals die in Frankrijk gebruikelijk waren sinds de invoering van de Burgerlijke Stand op 20 september 1792. De Burgerlijke Stand was echter nog niet verplicht.

voorlopige regeling, van november 1794 tot mei 1796, en die tevens het begin van de administratie van de Burgerlijke Stand bevat, van juni tot september 1796, toen de eerste ambtenaar van de Burgerlijke Stand, Jean Abraham Mamin, nieuwe registers aanlegde.³⁾ Het register van deze overgangperiode bevat één akte van huwelijksscheiding, die van Agathe Lenaerts en Henri Guillaume Meers, opgemaakt op 29 Fructidor van het jaar 4 (15 september 1796).⁴⁾ Het verzoek tot scheiding was ingediend door Agatha Lenaerts. Haar man, Henri Guillaume Meers, was op 26 Fructidor (12 september), om 10 uur 's ochtends, opgeroepen ten gemeentehuize, maar hij was niet komen opdagen. Zo kon Agatha dus, ingevolge het bepaalde door de wet op de echtscheiding van 1792, scheiding aanvragen. Aldus geschiedde. Ambtenaar van de Burgerlijke Stand, Jean Abraham Mamin, verklaarde het huwelijk voor ontbonden (*dissous*) en verklaarde dat beide echtelieden voortaan geheel vrij waren van hun persoon, zoals zij dat waren vóór het sluiten van hun huwelijk.

De wet op de Burgerlijke Stand van 1792 stond voor het eerst echtscheiding wettelijk toe. De mogelijkheid die de Franse wet toen aan de burgers gaf om de echtverbintenis ongedaan te maken, was een uitvloeisel van de zeer liberale opvattingen van de Franse Revolutie en de Verlichting over de vrijheid van het individu. Het recht op een identiteit, op een legaal bestaan als rechtspersoon en het vrije recht van verbintenis werden toegepast op het huwelijk, dat gezien werd als een puur burgerlijk contract. Niet voor niets is de wet op de echtscheiding tot stand gekomen op dezelfde dag waarop de wet op de Burgerlijke Stand door de *Législative* werd vastgesteld, 20 september 1792. De regeling was, conform het enthousiasme van de eerste Franse revolutiejaren, uiterst liberaal. Echtscheiding zou voortaan mogelijk zijn door wederzijdse instemming, of simpelweg op grond van de bewering van onverenigbaarheid van karakter van één der echtgenoten. Echtscheiding werd uitgesproken door de ambtenaar van de Burgerlijke Stand. De wet werd in Maastricht op 12 juli 1796 afgekondigd.⁵⁾

Maar de zeer liberale echtscheidingswetgeving was slechts van korte duur. De *Code Civil* van 1803 bracht al een aanzienlijke inperking van de mogelijkheden tot scheiding met onderling goedvinden. In Frankrijk werd bij wet van 8 mei 1816 de mogelijkheid tot echtscheiding afgeschaft, en pas op 7 juli 1884, ingevolge de wet *Naquet* weer toegestaan. Nederland kende sinds het Burgerlijk Wetboek van 1838 (in Limburg in 1842 ingevoerd) slechts vier gronden voor echtscheiding: overspel, kwaadwillige verlatting, veroordeling tot ontorende straffen en zware verwondingen. De huidige regeling omtrent echtscheiding in Nederland bestaat pas sinds 1971.

Ons eerste Maastrichtse gescheiden echtpaar is in ieder geval uit elkaar gegaan. In 1803 woonde A. Lenarts, 53 jaar, "marchand de mode", in de Spilstraat (*rue des Tourneurs*) op het toenmalige nummer 20, te zamen met haar dochters A.C. (= Anna Maria Catharina, geboren in 1778) Meers, 25 jaar, en Jeannette (= Johanna Lucia, geboren in 1783), 20 jaar.⁶⁾ Zoon J.B. Meers, 22 jaar, die toen al gehuwd was, woonde "op zich zelf": hij oefende in 1803 het beroep van apotheker uit, was woonachtig in de Kapoenstraat (*rue du Chapon*) op het toenmalige nummer 23, en was gehuwd met M.H. Alberts, 22 jaar,

geboortig van Maastricht.⁷⁾ Vader Meers heeft naar alle waarschijnlijkheid de andere jongens meegenomen. Waar hij in het jaar 11 (1803/04) woonde is niet bekend.

De in 1796 gescheiden echtelieden hebben hun kinderen een goede opvoeding gegeven. Allen leerden ze lezen en schrijven. De manier waarop zij hun trouwaktes tekenen, geeft blijk van een redelijke opleiding. Ze leerden ook allen een goed vak.

De oudste dochter, Maria Catharina Meers, werd mode-werkster. Zij overleed op 30 oktober 1819, op veertigjarige leeftijd, ongehuwd, op het adres Tongersestraat 319, waar toen ook haar vader woonde.

Zoon Jean-Baptiste Meers trouwde op 10 Ventôse van het jaar 8 (11 maart 1800) met Marie Madeleine Albers. Hij woonde op dat moment *Rue des Prêtres* (Papenstraat), en was apotheker van beroep.

Dochter Jeanne Lucie Meers, "marchande de modes", trouwde te Maastricht op 23 Messidor van het jaar 12 (= 12 juli 1804) met Jean Gilles van Caubergh, "marchand".

Zoon Henri Guillaume Meers, "confiseur", trouwde te Maastricht op 2 september 1813 met Anne Marie Feyth. Bij de volkstelling van 1816 woonde hij als peperkoekbakker, 30 jaar, gehuwd met Maria Feyth, 30 jaar, aan het Vrijthof (nr. 776, later nr. 1850, heden nr. 10), met hun kinderen Agatha, 1½ jaar, en Henricus Wilhelmus, 6 maanden. Maar ook zijn ouders, Henricus Wilhelmus Meers, 64 jaar, en Agatha Leenarts, 66 jaar, woonden bij hem in! Het gescheiden echtpaar is dus op ouder leeftijd weer gaan samenwonen...!

De jongste zoon, Joannes Hermanus Meers, trouwde op 7 juli 1814 met Anna Philipinna Compeers. In 1816 was hij 28 jaar en woonde hij op het adres Spilstraat 776 (later genummerd 1172, heden nr. 4), te zamen met zijn vrouw Anna Philipinna Compeers, 22 jaar, en zijn zus Joanna Lucia Meers, 32 jaar. Hij was bontwerker van beroep. Hij overleed te Maastricht op 21 mei 1836.

Guillaume Meers, echtgenoot van Agatha Lenaerts, overlijdt te Maastricht op 2 mei 1821. In de overlijdensacte staat hij te boek als "echtgenoot van Maria Agatha Lenaerts", en als zijnde woonachtig op de Tongersestraat nummer 319. In de memorie van successie doet zijn echtgenote Agathe Lenaerts aangifte. Zij verklaart dat het overlijden van haar man tot geen enkele nalatenschap aanleiding heeft gegeven. Zij tekent: **a. leenaerst veuve meers**, waarmee zij niet te kennen geeft van haar man gescheiden te zijn.

Maria Agatha Lenaerts overlijdt te Maastricht op 18 maart 1833, om 11 uur 's avonds, op de leeftijd van 84 jaar. Zij woont op dat moment in de Abstraat. Zij staat te boek als "weduwe van Henricus Wilhelmus Meers".

Het fijne van het verhaal van Nederland's eerste echtscheiding zullen we, wij gebrek aan nadere bronnen, wel nooit te weten komen. Het is alsof het gescheiden paar, als eerste echtpaar wat onwennig in de nieuwe situatie van de scheiding, de huwelijkse samenleving maar weer heeft hervat toen echtscheiding sociaal niet meer aanvaard werd. Dat kan ook verklaren waarom ze bij hun overlijden te boek staan als elkaars echtgenoten. Wie de voorgeschiedenis niet kent, zou denken dat het echtpaar nooit gescheiden is geweest.

NOTEN

1. Over deze functionaris, zie: Th.J. van Rensch, *De aartsdiaken van Haspengouw en Maastricht*, in: Campus Liber. Bundel opstellen over de geschiedenis van Maastricht aangeboden aan mr. dr. H.H.E. Wouters, stadarchivaris en -bibliothecaris 1947-1977, bij zijn zeventigste verjaardag (Maastricht 1982 = Werken uitgegeven door Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap, 8), p. 176-199.
2. RAL, archief officiaal van Haspengouw, ongenummerd, rekest.
3. Régis de la Haye, *De oudste actes van de Burgerlijke Stand van Maastricht (1794-1796)*, in: LTG 12 (1984), p. 25-30.
4. RAL, register Burgerlijke Stand Maastricht, jaren 3 en 4, f. 83r-v.
5. H.A. Kamphuis, *De invoering van wetgeving in het Franse departement Nedermaas gedurende het eerste Directoire. Inleiding en regestenlijst van afgekondigde rechtsvoorschriften, 1 oktober 1795 - 19 maart 1797* (Maastricht 1995), p. 209.
6. RAL, FA 1044, nr. 5327-5329.
7. RAL, FA 1046, nr. 8196.

WAT BETEKEN DE NIEUWE ARCHIEFWET 1995 VOOR DE LIMBURGSE GENEALOOG?

Régis de la Haye

Op 28 april 1995 kwam de nieuwe Archiefwet 1995 tot stand. Deze verscheen op 30 mei 1995 in het Staatsblad: nummers 276 en 277, onder de titels: *Wet van 28 april 1995, houdende vervanging van de Archiefwet 1962 (Stb. 313) en in verband daarmee wijziging van enige andere wetten*, in de wandeling te noemen Archiefwet 1995 (afgekort: AW 1995), en: *Wet van 28 april 1995, houdende wijziging van de Archiefwet 1995 verband houdend met de taken van de commissarissen van de Koning*. Net vóór de jaarwisseling kwam ook een nieuw Archiefbesluit tot stand: het *Besluit van 15 december 1995, houdende regelen ter uitvoering van een aantal bepalingen van de Archiefwet 1995*, in de wandeling te noemen het Archiefbesluit 1995 (afgekort: AB 1995), verschenen in het Staatsblad nr. 671.

De Archiefwet 1995 is, na de Archiefwetten van 1918 en van 1962, de derde Nederlandse wet die het beheer en het gebruik van overheidsarchieven regelt. De nieuwe wet kent, naast een aantal technische aanpassingen, enkele belangrijke veranderingen. Op de eerste plaats moet genoemd worden de ruimere openbaarheid van de archieven, door de verkorting van de zogenaamde "overbrengingstermijn" van 50 jaar naar 20 jaar. Verder wordt de nieuwe wet gekenmerkt door een ruimere opvatting van het begrip "overheidsorgaan", zodat nu ook privaatrechtelijke instellingen of personen, die met enig openbaar gezag bekleed zijn, onder de werking van de Archiefwet vallen. Tenslotte is de nieuwe archiefwet baanbrekend omdat voor het eerst de mogelijkheid is voorzien andere dragers te kiezen voor de informatie (bijvoorbeeld microfilms), en dat men daarbij de originelen mag vernietigen.

Een aantal nieuwe regelingen van de Archiefwet 1995 zijn ook voor de genealoog van belang.

Verkorting overbrengingstermijn

De Archiefwet 1962 kende een overbrengingstermijn van 50 jaar, de nieuwe Archiefwet 1995 kent een overbrengingstermijn van 20 jaar (art. 12, lid 1, AW 1995). Dit betekent dat overheidsarchieven nu niet meer na verloop van 50 jaar, maar na 20 jaar door het archiefvormende overheidsorgaan naar een archiefbewaarplaats moeten worden overgebracht, en dat ze dus ook, behoudens bijzondere regelingen en uitzonderingen, veel eerder openbaar zijn. De betreffende organen, die zoals de meeste ambtelijke diensten met tienjarenblokken werken, hebben echter gedurende tien jaar de tijd om hun archieven over te brengen, zodat het in de praktijk maximaal 30 jaar kan duren voordat de archieven effectief overgebracht zijn.

Door overbrenging zijn de archieven ook ineens openbaar, behoudens enkele duidelijk omschreven uitzonde-

ringen, die ook in de "oude" Archiefwet van 1962 golden, met name voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ofwel privacy. Een geheel nieuwe uitzonderingsgrond met betrekking tot de beperking van de openbaarheid, die in de nieuwe wet van 1995 wordt genoemd, is: "het belang van de Staat of zijn bondgenoten". Politiek gevoelige bestanden kunnen dus nog van openbaarheid uitgesloten worden.

In bepaalde gevallen kan de overbrenging vertraagd worden. Men spreekt dan over "opschorting van de overbrengingstermijn". Dit geldt met name wanneer de archiefvormende instanties de betreffende archieven nog regelmatig nodig hebben voor het uitoefenen van hun functie, of die privacy-gevoelig zijn. Een dergelijke "opschorting" geldt bijvoorbeeld voor de aktes van de Burgerlijke Stand.

Voor de genealogische bezoeker zijn vooral de termijnen van de aktes van de Burgerlijke Stand van belang. Art. 17a van Titel 4 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat overbrenging plaats vindt na 100 jaar voor de geboorteakten, 75 jaar voor de huwelijksakten en 50 jaar voor de overlijdensakten.

Ruimere definitie van overheidsorganen

De Archiefwet 1995 kent een veel ruimere toepassing dan zijn voorganger, de Archiefwet 1962. Dat komt vooral omdat de nieuwe wet een ruimere interpretatie hanteert van het begrip "overheidsorgaan". Als overheidsorganen worden niet alleen beschouwd Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen, openbare lichamen en z.b.o.'s (zelfstandige bestuursorganen, bijvoorbeeld het ABP), maar ook personen of colleges, die met enige vorm van openbaar gezag bekleed zijn (bijvoorbeeld het Bureau Afgifte Rijvaardigheidsbewijzen, scholen die Rijkserkende diploma's afgeven). De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen kan overheidsorganen als zodanig aanwijzen. Dit betekent dat in de toekomst méér instellingen dan voorheen hun archieven (of gedeelten daarvan) zullen moeten overbrengen naar de rijksarchieven. Voor de onderzoeker schept dit ruimere mogelijkheden van onderzoek. Hierbij kan gedacht worden aan R.K. middelbare scholen en universiteiten, die weliswaar particuliere instellingen zijn, maar die voor het afgeven van diploma's met overheidsgezag bekleed zijn. Alle bescheiden met betrekking tot het verstrekken van diploma's vallen dus onder de werking van de Archiefwet 1995.

Ruimere definitie van archiefbescheiden

Nieuw in de Archiefwet 1995 is ook een ruimere definitie van 'archiefbescheiden'. Dacht men in de Archiefwet

DE ARCHIEFWET 1918

STAATSBLAD NO. 378

ZOOALS ZIJ IS GEWIJZIGD EN AANGEVULD BIJ DE WET
VAN 14 MEI 1928 (STAATSBLAD NO. 177). MET UIT-
VOERINGSVOORSCHRIFTEN

DOOR

PROF. MR. R. FRUIN

Algemeen Rijksarchivaris te 's-Gravenhage

DERDE STUK

ALPHEN AAN DEN RIJN

N. SAMSOM

1929

Archiefwet 1962

Wet van 19 juli 1962, *Stb.* 313, houdende een
nieuwe regeling van het archiefwezen met
aantekeningen, uitvoerings- en andere op het
archiefwezen betrekking hebbende besluiten
en alfabetisch register

bewerkt door

Dr. mr. F. J. Duparc

Gepensioneerd Raadadviseur voor Culturele
Zaken bij het Ministerie van Cultuur, Recreatie
en Maatschappelijk Werk

ACHTSTE DRUK

W. E. J. TJEENK WILLINK - ZWOLLE
1976

De drie archiefwetten van de twintigste eeuw: 1918,
1962 en 1995.

Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden

Jaargang 1995

276

Wet van 28 april 1995, houdende vervanging van
de Archiefwet 1962 (*Stb.* 313) en in verband
daarmede wijziging van enige andere wetten
(Archiefwet 1995)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van
Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, sal uiff doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat de ontwikkelingen op het
gebied van het archiefwezen het wenselijk maken de Archiefwet 1962 te
vervangen en in verband daarmede enige andere wetten te wijzigen,
Zij te het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemein overleg
der Staten-Generaal, hebben gedgevonden en verstaan, gelijk Wij
geadvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

van 1962 reeds niet alleen aan papier, maar ook aan andere dragers, men hield het toch bij het conserveren van de oorspronkelijke archiefbescheiden. De nieuwe wet geeft nu de opening tot een doorbraak, en maakt in het vervolg "substitutie" mogelijk, dat wil zeggen het vervangen van de originelen door reproducties (art. 7). De archiefdiensten kunnen nu, in bepaalde gevallen, bestanden verfilmen of op andere informatiedragers overzetten, de originelen "weggooien" en de vervangende dragers, bijvoorbeeld de microfilms, bewaren.

Ruimere definitie van de taken van archiefvormende diensten

Door het toevoegen van twee kleine woordjes aan het gelijkaardige artikel uit de "oude" Archiefwet van 1962, legt de wetgever de archiefvormende instanties en de archiefdiensten een nieuwe verplichting op. Tot nu toe moesten de archieven in "goede en geordende staat" bewaard worden. Nu was iedereen het er wel over eens dat de "geordende staat" een goede toegankelijkheid vereiste, maar strict genomen stond het niet in de wet. De nieuwe Archiefwet heeft nu de woordjes "en toegankelijke" toegevoegd. Overheidsorganen zijn nu verplicht de onder hen berustende bescheiden "in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren" (art. 3, AW 1995).

Verplichting tot vernietiging

Het kan paradoxaal lijken, maar de moderne archivistiek is momenteel méér bezig met vernietigen dan met bewaren van archieven. Van de enorme hoeveelheden moderne archieven, die tegenwoordig door ambtelijke diensten, door ministeries en vooral door rechtbanken gevormd worden, moet zeker het grootste gedeelte vernietigd worden, wil de toevloed aan archieven de komende jaren nog beheersbaar blijven. Daarom heeft de nieuwe Archiefwet 1995, voor het eerst in de geschiedenis, de verplichting tot vernietiging van archieven ingevoerd (art. 3 en art. 5, lid 1).

Voor genealogisch onderzoek is van belang te weten dat de tijd dat bescheiden van de Burgerlijke Stand niet vernietigd werden, nu voorgoed voorbij is. Volgens art. 23 van het Besluit Burgerlijke Stand 1994 vernietigt de ambtenaar van de Burgerlijke Stand na 18 maanden de stukken die ten behoeve van het opmaken van een akte

zijn overlegd, alsmede de akten van huwelijksaangifte en van huwelijks toestemming.

De term 'vernietigingslijsten' is vervangen door 'selectielijsten'. Interessant voor genealogen, historici en onderzoekers is de mogelijkheid die de nieuwe Archiefwet biedt, en die de Archiefwet van 1962 niet bood, inspraak te krijgen in het overleg dat leidt tot selectie en vernietiging van archiefbestanden. Dit overleg wordt, zoals ook bij de "oude" wet, ambtelijk voorbereid, in het zogenaamde "driehoeksoverleg" (art. 3 AB + toelichting, Stbd. 1995, 671), waarbij betrokken waren ambtenaren van de archiefvormende dienst, ambtenaren van de Rijksarchiefdienst, en vertegenwoordigers van de Archiefraad. Vroeger werd na het afronden van dit overleg, overgegaan tot vernietiging. Nu is er een mogelijkheid tot inspraak geschapen. Alle ontwerpen van "selectielijsten" moeten gedurende een periode van acht weken ter inzage worden gelegd (art. 4, lid 2, AB 1995). Deze inspraak staat voor iedereen open: "Een ieder kan zijn zienswijze over het ontwerp naar voren brengen bij Onze minister" (art. 4, lid. 3, AB 1995). Genealogische verenigingen kunnen dus zeer goed de belangen van hun leden bij deze procedure behartigen, en op die manier wellicht vermijden dat genealogisch relevante bestanden, bijvoorbeeld bestanden met veel persoonlijke gegevens, ongezien vernietigd worden. Overigens staat in het nieuwe Archiefbesluit uitdrukkelijk dat bij het opstellen van selectielijsten rekening moet worden gehouden met "de waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed", en met het belang van het "historisch onderzoek" (art. 2, lid 1, sub c. en d., AB 1995). Hier ligt voor het genealogisch en het historisch onderzoek een wezenlijk verschil met de oude situatie, toen het vaststellen van de lijsten een puur ambtelijk onderonsje was. Wanneer de vernietigingslijsten in de *Nederlandsche Staatscourant* verschenen, was het al te laat.

Mogelijkheid tot vervreemding

Voor het eerst in de geschiedenis van het archiefrecht worden door de nieuwe wet de klassieke eigendomsverhoudingen van archieven doorbroken. Het is nu mogelijk archieven te "vervreemden", dat wil zeggen in eigendom af te staan aan andere archiefdiensten (art. 8). Dit wil zeggen, om bij de Limburgse situatie te blijven, dat het Rijksarchief plaatselijke bestanden kan afstaan aan gemeentelijke archiefdiensten. Vroeger kon dit slechts via de "inbewaringgeving": de betreffende archieven werden "uitgeleend", maar bleven eigendom van het Rijk. Nu kunnen de betreffende gemeenten die archieven in eigendom krijgen.

Ook voor Limburgse genealogen is deze nieuwe mogelijkheid van belang, omdat zij, wanneer de lokale archief-

bestanden zijn overgebracht naar een gemeentearchief, voor hun onderzoek niet meer afhankelijk zijn van de lange reis naar het excentrisch gelegen Maastricht.

Hogere kwaliteitseisen

De nieuwe Archiefwet stelt ook, voor het eerst, kwaliteitseisen ten aanzien van archiefruimten (nieuwe benaming voor bewaarplaatsen van archieven vóór overbrenging) en archiefbewaarplaatsen (nieuwe benaming voor bewaarplaatsen van archieven na overbrenging), en kwaliteitseisen ten aanzien van de duurzaamheid van archiefbescheiden (art. 21, lid 1).

Betere dienstverlening in de studiezaal

Enkele zegeningen van de nieuwe Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) zijn ook doorgedrongen in de nieuwe Archiefwet 1995. De burger heeft een aantal "handvatten" gekregen om zich te weren tegen ambtelijke beslissingen. Van belang voor genealogen is het volgende. Wanneer men in de studiezaal van een archief een stuk niet kan krijgen vanwege de slechte staat, of omdat de beheerder meent dat het stuk aan de aanvrager niet veilig toevertrouwd kan worden, dan moet, wanneer het verzoek schriftelijk is gedaan en dat is bij een aanvraagbriefje of via 'Archeion' (het geautomatiseerde aanvraag- en beheerssysteem van de Rijksarchiefdienst) altijd het geval, afwijzing schriftelijk plaatsvinden. In geval van een mondelinge afwijzing, moet de beheerder de bezoeker wijzen op de mogelijkheid van een schriftelijke afwijzing. De bezoeker kan dus een schriftelijke afwijzing eisen; hij heeft daarmee een "rechtsingang" om in beroep te gaan.

Andere diploma's

Niet alleen het archiefrecht is de laatste jaren geheel op nieuwe leest geschoeid, ook de opleidingen maken een volledige vernieuwing door. De Rijksarchiefschool in Den Haag loopt op zijn laatste benen. Een nieuwe opleiding is gestart aan de Hogeschool Amsterdam voor de opleiding tot het diploma Archivistiek B (vroeger: Middelbaar Archiefambtenaar), en aan de Universiteit van Amsterdam voor de opleiding tot het diploma Archivistiek A (vroeger: Hoger Archiefambtenaar). Archivistiek B vereist een vooropleiding op middelbare school-niveau, Archivistiek A is een post-doc-opleiding. In de archiefwet van 1962 waren bepaalde functies (rijksarchivaris, provinciaal inspecteur, e.d.) voorbehouden aan houders van een diploma Hoger Archiefambtenaar. Dit is in de nieuwe wet vervallen. Men vraagt nu slechts "een diploma archivistiek", zonder nadere specificatie (artt. 25, 28, 32). Een houder van het diploma archivistiek B kan nu ook Algemeen Rijksarchivaris worden, of provinciaal inspecteur.

KINDERZIEKTEN VAN DE BURGERLIJKE STAND 1796-1816

N.A. Hamers

Omdat in het Oostenrijks partage van Zuid-Limburg, waar pastoors min of meer beschouwd werden als ambtenaren van het keizerrijk, in 1771 een straffe kerkelijke registratie van dopen, huwelijken en overlijdens had verordend, was men in die gebieden bekend met een prae-Burgerlijke Stand. De voortzetting, of beter het daarnaast invoeren van de Burgerlijke Stand (B.S.) door de burgerlijke overheid, betekende toch een gehele

verandering. 200 jaar na deze invoering is thans een registratiesysteem gegroeid, dat sedert dien enige aanpassingen of veranderingen heeft ondergaan. Dat wil niet zeggen dat de eerste jaren even betrouwbaar waren als nu. De doorvoering van de maatregelen inzake de registratie en de registratie zelf is in het begin met nog al wat moeilijkheden gepaard gegaan. Dit is mede te constateren uit de inschrijvingen uit het eerste tiental jaren.

Na jaren familieonderzoek komt men er soms pas achter, dat de akten uit de jaren 1796-1811 niet zo betrouwbaar zijn als verondersteld mag worden. De kinderziekten komen dan aan het licht. Het meest frappant is wel de confrontatie met twee akten van hetzelfde overlijden in 1800.

De akte van het overlijden te Brunssum van voorvader Jan Hamers luidt aldus:

Op heden den veifentwintigste gemnal het agte ijaer der Repleik comprerende voor mij matthis fischer agent mp der gemeinte Bronssem canton oirsbeek deyrment der nijder maesse jannes petter brevls geselscabt jan heindreik seistermans oudt veerteig ijaer ackerman in provesse en deneijseius merckelbeck oudt daerteigijaer ackerman in provesse alle inwonders deser gemeinte welcke compranten an mij verclaeren dat ijannes hammers vooverleiden is voor des morgens oudt taegenteighvier ijaer weidenar op dese verclaeer hebbe ick mein prosesverbael genomen Dranseert ende hebende met mij geteijkent en unter teijkent op heden [handtek. Joannes Peter Bruls - J.H. Sijsterman]

Onder de geheel handgeschreven akte staat geen handtekening van Fischer. Hij heeft de eerste m van Hammers doorgehaald.

Aldus staat de akte in het exemplaar, dat bij de gemeente Brunssum bewaard is. Blijkbaar is dit zijn eerste inschrijving want een het tweede register - dat moest worden aangelegd ten behoeve van het gerecht - vertoont een tekst die afwijkt van de aangehaalde inschrijving, waarvan de opmerkelijkste afwijkingen zijn: de toevoeging van 'frans' voor het woord Repleik; de naam Hamers schrijft hij nu juist; het tijdstip van overlijden, hierboven aangeduid met 'voor des morgens', bedoeld is waarschijnlijk voormiddags, laat hij nu weg, evenals het woordje 'mein' voor 'prosesverbael'.

Niet alleen op de inhoud van de akte valt wat aan te merken, maar vooral op de datering ervan: 25 Germinal VIII, overeenkomend met 15 april 1800, welke datum vijftig jaar lang als de dag van overlijden is gehouden. Maar wie schets onze verbazing als we in de inschrijving van de voorvader door de pastoor in zijn register als data aantreffen: overleden 25 maart, begraven 27 maart, hetgeen een wezenlijk verschil betekent.

We menen hieruit te mogen concluderen, dat Fischer 25 maart heeft willen vermelden, maar voor het schrijven van de maand zich realiseerde dat de Republikeinse kalender gehanteerd moest worden en dan als maand Germinal neerschreef.

Deze maar ook andersoortige afwijkingen tussen akten in beide opgemaakte registers en klappers, waren reden om een zorgvuldig onderzoek in te stellen naar onderlinge verschillen en aantallen, maar eveneens naar de verschillen tussen de burgerlijke en kerkelijke inschrijvingen. Daarbij zou gelet moeten worden op degene die de akte inschreef. (Genoemde Fischer had er blijkbaar zo'n potje van gemaakt dat de maire (baron) de Negri een aantal akten opnieuw vastlegde en de onbruikbare klappers verving). Op vragen als:

waarom staan een groot aantal akten op eenzelfde dag geregistreerd?;

waarom zijn blijkbaar niet alle geboren kinderen ingeschreven?;

waarom vonden in de jaren VII en VIII niet overal huwelijken plaats?;

waarom wijken de inschrijvingen in de kerkelijke registers af van de burgerlijke?

waarom daarbij verschil in aantal? e.d., moeten antwoorden gegeven kunnen worden.

Een frappant voorbeeld, weer bij eigen familie, troffen we te Brunssum aan bij het overlijden van Peter Oberjé. Hij overleed te Brunssum 30 juli 1805. Zijn vrouw Helena Hamers, was in 1803 te Haarlem overleden. In de overlijdensakte van de B.S. staat hij dan ook als weduwnaar van Helena Hamers. Het overlijdensregister van de pastoor noemt geeft echter echtgenoot van Elisabeth Ivo. Een wezenlijk verschil dus, maar niet veroorzaakt door slordigheid of onwetendheid. Wat is het geval? Kort voor zijn overlijden is Peter zowel bij de burgerlijke als kerkelijke overheid in ondertrouw gegaan met de Haarlemse Elisabeth Ivo. Zoals in het ondertrouwregister van Brunssum staat aangetekend, was hij ernstig ziek en overleed nog voor het huwelijk doorgang kon vinden. Op zijn sterfbed heeft de pastoor zijn huwelijk ingezegend. Dit namelijk vermeldt het kerkelijk register.

Zo zouden bij vergelijking van burgerlijke en kerkelijke inschrijvingen weleens meer aardige bijzonderheden van personen naar voren kunnen komen!

Om een antwoord op genoemde vragen te krijgen, zijn we een onderzoek begonnen in de gemeenten Brunssum, Merkelbeek en Schinveld. We hebben alle B.S.-akten overgenomen vanaf de inlevering van de kerkelijke registers aan het gerecht van het kanton Oirsbeek (juli 1796) tot 1 januari 1816. Zowel geboorte-, huwelijks- als overlijdensakten uit de B.S. en uit de kerkelijke registers zijn getranscribeerd en zijn namen en data naast elkaar in kolommen geplaatst. We meenden dat hierna conclusies te trekken zouden zijn. Wel dienden we rekening te houden met het feit, dat niet alle geboorten, ondertrouwen, huwelijken en overlijdens, ingeschreven in de B.S. van Brunssum, Merkelbeek en Schinveld ook daar hebben plaats gehad. Men denke aan vastlegging van geboorten en overlijdens indien deze elders hebben plaats gevonden en het bewijs ervan de ambtenaar was overhandigd of toegezonden, zoals ook die van gesneuvelde soldaten e.d. En in de kerkelijke registers vindt men b.v. geen doop van een kind, terwijl de B.S. de geboorte staat ingeschreven. Het gebeurde dat kinderen van kooplieden 'onderweg' werden geboren in het gebied waar nog geen B.S. was ingevoerd, maar wel in de dichtstbijzijnde katholieke kerk werd gedoopt. In de kerkelijke registers maken de pastoors ook melding van parochianen die elders overleden en die veelal niet in de B.S. staan ingeschreven.

Wegens de omvang bij eventuele publicatie en het ontbreken van voldoende vergelijkingsmateriaal betreffende Merkelbeek en Schinveld, is slechts het onderzoek de Brunssumse gemeente en parochie betreffend afgerond en gepubliceerd. Uit dit onderzoek zouden conclusies getrokken moeten worden. Helaas is dit niet het geval. Wat wel kan, is een aantal feitelijkheden hier op een rij zetten:

1. Er kan een hiaat bij de inschrijvingen tussen de laatste in het kerkelijk register en eerste in het register van de B.S. In verschillende kerkelijke registers vindt men na dopen soms een of meerdere geboorte-, evenzo overlijdensakten opgemaakt door de ambtenaar van de

B.S. In Brunssum slechts één geboorte. In Merkelbeek en Schinveld zijn dit er meer, o.a. ook huwelijken en overlijdens. (Deze huwelijksakten en overlijdens zijn niet opgenomen in de centrale klappers van de provincie Limburg).

2. In de periode te Brunssum 1796-1816 (sept. 1796 - begin 1800 ontbreken kerkelijke inschrijvingen) zijn b.v. in de jaren 1801-1803 respectievelijk 5, 8 en 7 dopen meer ingeschreven dan geboorten in de B.S. Nadien wordt dit aantal kleiner. In de gehele periode vinden we 35 dopen van kinderen, waarvan geen geboorte-akte is opgemaakt. Overigens gering t.o.v. van andere gemeenten. Vandaar ook dat bij het Vrederecht weinig Brunssummers om een akte van notoriteit (bekendheid) verzochten (Zie LTVG 23 (1995), p. 86-96).
3. In dezelfde periode vinden we 14 huwelijken meer in de B.S. dan bij de pastoor. Vele paren zijn klaarblijkelijk elders kerkelijk gehuwd, omdat het kerkelijk huwelijk meestal plaats vond in de woonplaats van de bruidegom.

4. Merkwaardig is, dat tussen 1880 en 1816 38 overledenen meer genoteerd staan in de B.S. dan onder de inschrijvingen van de pastoor. Daarentegen meldt de pastoor in het oorlogsjaar 1814 zes overledenen meer dan de B.S.-registers geven.

We krijgen de indruk dat de invoering van de B.S. te Brunssum in verhouding met die van andere plaatsen, niet op onverschilligheid of weerstand van de bevolking stuitte en dat deze de bepalingen ontdukte. Algemene conclusies zijn echter zonder breder onderzoek in een groot aantal gemeenten niet te trekken. Evenmin kon bewaarheid worden dat van een sterke toename na 1800 van het aantal 'natuurlijke' kinderen alleen in Brunssum sprake is, en in minder of meerdere mate in andere Zuid-limburgse gemeenten. Er ligt nog een braak terrein voor onderzoek.

N.B. De hiervoor genoemde doopakten en alle namen en data der B.S.-akten en kerkelijke inschrijvingen van Brunssum zijn uitvoerig met voorbeelden, toelichtingen en notaties beschreven en opgenomen in deel II, van *Geschiedenis van het Brunssumse geslacht Hamers*, Geleen 1996, p. 18-26. en 563-593.

VAN LEHMAN ZAUDY (GOMPERTZ VON WESEL) TOT ZEDACHIE WESLY De registers van naamsaanneming en naamsbehoud met betrekking tot de joden in Limburg tijdens de Franse tijd (1794-1814):

Jac Lemmens

De Franse revolutie van 1789 met haar Verlichtingsidealen heeft de burgerlijke emancipatie van de joden in Limburg bespoedigd. Nadat de Fransen hun revolutie met succes tegen interventies hadden verdedigd, bleken zij meer dan bereid politieke idealen en hun militaire macht over de grenzen uit dragen. Na de mislukte veroveringspogingen van de Nederlanden door de Franse legers onder generaal Dumouriez 1793 overstroonden de volkslegers van Carnot in de zomer van de Oostenrijkse Nederlanden. Met de capitulatie van Maastricht werd op 4 november 1794 de verovering van de zuidelijke Nederlanden, het prinsbisdom Luik en grote delen van het Rijnland voltooid. Het Franse bestuur bracht nog vóór het besluit van nationale conventie tot inlijving op 1 oktober 1795 een reorganisatie tot stand. Voortaan was er in plaats van tientallen territoria uit de achttiende eeuw in Limburg slechts sprake van twee departementen, namelijk dat van Nedermaas en dat van de Roer. Dit laatste departement, ook het kanton Sittard viel, omvatte het gehele gebied van Nederrijn. Formeel werd dit pas in 1801 bij Frankrijk terwijl dat van de Nedermaas al in 1795 met Frankrijk verenigd. De jure waren de hertogen van Gulik dus tot het verdrag van Luneville in 1801 de baas, maar in de praktijk gaven Fransen de toon aan.¹⁾

Vrijwel gelijk met de inlijving werden de grondslagen van het recht in de nieuw verworven gebieden grondig herzien. Het economisch bestuur werd gecentraliseerd en in het en economisch leven werden vele privileges opgeheven. Dit had natuurlijk ook consequenties voor het beleid ten aanzien van joden. Op 27 december 1791 had de Assemblée Nationale namelijk langdurige debatten besloten de joden volledig burgerrecht verlenen. Voortaan konden de joden in staats- of stads-

ambten worden benoemd, vrij handelen en zich vrij vestigen.²⁾ In werd op 18 december 1794 op de markt te Sittard de vrijheidsboom door 4 rooms-katholieke, 4 protestantse en 4 joodse kinderen geplant. Mozes Levy was zelfs van 1802 tot 1803 gemeenteraadslid.³⁾

In 1808 moesten de joden een vaste familienaam aannemen. Helaas zijn de registers van naamsaanneming voor het Roerdepartement waarschijnlijk verloren gegaan. Verder moesten de joden in het Roerdepartement een speciaal patent aanvragen om handel te drijven: duidelijke beknotting van de vrijheid van handel. Verplichting berustte op het zogenaamde "infame Dekret" van maart 1808. Een discriminerende wet, die enkel in Roerdepartement van toepassing was en ervoor moest zorgen, dat toestroom van joodse immigranten beperkt zou blijven. Om patent te bemachtigen moesten zij kunnen aantonen, dat zij 1805 een bepaald beroep hadden uitgeoefend. Op 9 augustus verscheen een aantal joden voor de Sittardse gemeenteraad om de aanvraag toe te lichten. Er waren echter maar 13 van de raadsleden komen opdagen en zodoende kon er géén afgifte plaatsvinden. Sittard was de joden blijkbaar liever kwijt dan gevens rijk. Pas op 21 september 1810 werd uiteindelijk een aantal patenten afgegeven. Daaronder waren 8 slaggers, 4 paardenkooplui, 2 handelaren in stoffen en 2 opkopers.⁴⁾

Met het Franse bewind begon niet alleen de emancipatie, maar de organisatie van de joodse gemeenschap. Voortaan bestond formeel vrijheid van godsdienst en een scheiding tussen kerk staat. Er werd een aparte kerkorganisatie voor de joden ingesteld. Als overkoepelend orgaan voor alle joodse gemeenten in ook het Franse rijk werd in 1808 het "Consistoire Central des Juifs" in het leven geroepen. Hieronder ressorteerden zogenaamde consistories, die een of meer departementen vertegen-

2. Een actief zoeken naar joodse identiteit: vooral binnen de generatie die kind was gedurende de tweede wereldoorlog en de daarop volgende generatie bestaat een grote belangstelling voor genealogie. Ook de motivatie van niet-joden, die zich bezig houden met de bestudering van joodse geschiedenis geeft hij schematisch weer:

1. philo-joodse motieven, vaak gevoed door schuldgevoelens.
2. een philo-joodse houding op grond van joodse wortels van het christendom en/of verkapte bekeringsijver.
3. de ontdekking van een nieuw terrein door regionale historici.
4. de wens van historici om een volledig beeld van de geschiedenis van een plaats of streek te geven, dus inclusief de geschiedenis van de joden in die plaats of streek. Voor mij als niet-joodse historicus zijn de punten 3. en vooral 4. bepalend met betrekking tot mijn jarenlange interesse voor dit onderwerp.

De registers van naamsaanneming en naamsbehoud zijn een fantastische bron, omdat ze in één oogopslag een dwars-doorsnede van de joodse populatie in Limburg laten zien. Ze zijn echter niet compleet.

De registers van het departement van de Nedermaas zijn redelijk volledig, maar die van de Roer zijn waarschijnlijk verloren gegaan. Het betreft de gemeenten Gennep, Grevenbicht, Limbricht, Sittard en Urmond. Kober heeft in 1931 overzichten samengesteld van de departementen van de Roer, Saar, Rijn en Moezel. Voor ons is slechts het departement van de Roer van belang: in het arrondissement Aken het kanton Sittard en in het arrondissement Kleve het kanton Cranenburg (zie copie op pagina 80).

In 1931 moeten de registers van naamsaanneming er nog zijn geweest, anders had Kober nooit zo'n overzicht kunnen samenstellen. Echter navraag in Düsseldorf heeft tot op heden niets opgeleverd. Bovendien is er ook bij de Burgerlijke Stand van de diverse gemeenten niets terug te vinden. Immers eerst werd er een verklaring per persoon bij de Burgerlijke Stand opgemaakt en aan de

hand hiervan werden de overzichtsregisters opgemaakt. Als voorbeeld verwijs ik naar de copiën van Zedachie Wesly. Alles bij elkaar genomen zeer vreemd én zeer onbevredigend!

Om de lacune enigszins op te vullen ben ik teruggevallen op de volkstelling van 1799 voor het kanton Sittard. Bij Urmond staat niets, echter de familie van Nathan Heijman (vanaf 1808 Silbernberg) woonde er toen nog.⁸⁾ De volkstelling uit 1799 geeft ook niet de nieuwe naam, die namen de joden immers pas in 1808 aan. Voor Gennep kan ik slechts verwijzen naar de genealogische bijlage in het boek van Van Dinter over de joden van Gennep.⁹⁾

Er is verder een duidelijke discrepantie in aantallen tussen de volkstelling en Kober's opsomming. Voor het kanton Sittard in 1799 62 en bij Kober in 1806 106. Bij degenen waarvan ik niet de nieuwe naam wist is het mij bij sommigen gelukt via andere bronnen toch de nieuwe naam te distilleren. Bij de overigen blijft voorlopig nog een vraagteken staan.

Bij het departement van de Nedermaas ben ik slechts in het geval Obbicht moeten teruggevallen op de originele akte van de Burgerlijke Stand, omdat er niets in het Frans archief zat. Bij de andere gemeenten in de Nedermaas kwamen de akten van de Burgerlijke Stand overeen met de overzichtsregisters van naamsaanneming en naamsbehoud in het Frans archief van het Rijksarchief Limburg. In de plaatsen van het huidige Nederlands-Limburg, die tot het Roerdepartement, woonden in 1806-1809 124 joden en in het Nedermaasdepartement 482. In totaal waren er slechts 604 personen, hetgeen tekenend was voor de economisch positie welke dit gebied innam. De verdeling zag er als volgt uit (N = Nedermaas en R = Roer):¹⁰⁾

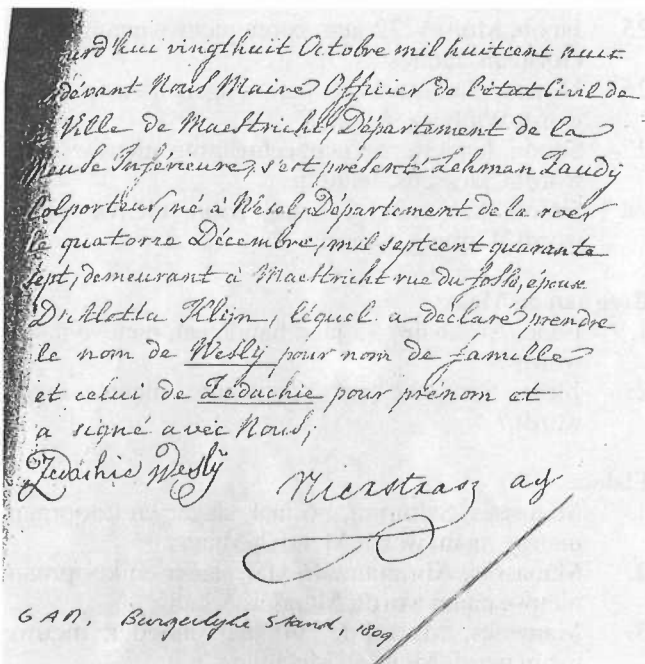
Beek (N)	23	Meerssen (N)	48
Berg a/d Maas (R)	2	Obbicht (N)	6
Elsloo (N)	4	Roermond (N)	0
Eysden (N)	50	Schimmert(N)	24
Gennep (R)	15	Sittard (R)	72
Grevenbicht (N)	19	Stein (N)	4
Gulpen (N)	35	Urmond (R)	3
Heerlen (N)	48	Vaals (N)	17
Limbricht (R)	13	Valkenburg (N)	10
Maastricht (N)	205	Venlo (N)	0

Hieronder volgt nu het overzicht van joodse namen, gegroepeerd naar gezinsverband. Hier en daar is afgeweken van de originele volgorde, omdat het familieverband uit elkaar was gerukt:

Registers van naamsaanneming 1808-1809

Beek:

1. Simon, Jaques (Jacob), 70 jaar, veehandelaar, nieuwe naam wordt Daniels, Jaques
2. Hertz, Gertrude, 70 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Willems, Gertrude
3. Jacob, Hertz, 17 jaar, zoon zonder beroep, nieuwe naam wordt Daniels, Pierre
4. Jacob, Sara, 21 jaar, dochter zonder beroep, nieuwe naam wordt Daniels, Helene
5. Abraham, Natan, 37 jaar, opkoper, nieuwe naam wordt Claessens, Benedic

	Nam.	gr. naam.		
127	heerh?	Simon	11	
128	heerh	Rebecca	8	
129	heerh	Abraham	7	
130	heerh	Charlotte	6	
131	heerh	Jayman	4	
132	Bernard	Benedic	54	Boucher
133	Roosman	Marie	49	
134	Bernard	Simon	18	
135	Bernard	Roosman	10	
136	Bernard	Stille	7	
137	Abraham	Daniel	48	Boucher
138	Berlin	Levi	60	
139	Daniel	Abraham	16	
140	Daniel	Joseph	15	
141	Heerh	Joseph	46	Boucher
142	Moises	Simon	52	
143	Sixth	Helena	15	
144	Sixth	anne	11	
145	heerh	Marie	8	
146	Landy	Schman	61	Colportant
147	Klyp	Stetta	44	

	Nam.	gr. naam.		
Bloemgarten	Simon	Bloemgarten, Simon		
Bloemgarten	Rebecca			
Bloemgarten	Abraham			
Bloemgarten	Charlotte			
Bloemgarten	Simon			
Rheimsman	Simon	Benedic, Benedic		
Guinmans	Marie	Roosman, Marie		
Rheimsman	Simon	Rheimsman, Simon		
Rheimsman	Samuel			
Rheimsman	Stille			
Spiegel	Daniel	Abraham, Daniel		
Kobbenstich	Levi	Berlin, Levi		
Spiegel	Abraham	Spiegel, Daniel		
Spiegel	Joseph			
Bloemgarten	Joseph	Heerh, Joseph		
Wyngeard	Simon	Moises, Simon		
Bloemgarten	Helena	Bloemgarten, Joseph		
Bloemgarten	anne			
Bloemgarten	marie			
Wesly	Gerachie	Landy, Schman		
Klyp	marie, anne	Klyp, Stetta		

RAL, archief departement '64 Nedersmaas, 2130

6. Juda, Rebecca, 40 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Penders, Jeanette
  7. Natan, Gertrude, 10 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Claessens, Gertrude
  8. Natan, Marianne, 11 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Claessens, Marianne
  9. Natan, Abraham, 12 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Claessens, Jaques
  10. Natan, Meyer, 6 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Claessens, Simon
  11. Abraham, Moises, 46 jaar, slager, nieuwe naam wordt Hellendag, Emanuel
  12. Elli, Josephine, 30 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Slotmakers, Josephine
  13. Abraham, Simon, 36 jaar, slager, nieuwe naam wordt Hellendag, Simon
  14. Marx, Sophie, 25 jaar, nieuwe naam wordt Steenweg, Sophie
  15. Simon, Abraham, 4 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hellendag, Jaques
  16. Simon, Isaac, 3 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hellendag, Joseph
  17. Simon, Bernard, 1 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hellendag, Bernard
  18. Levi, Jude, 49 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Herman, Jaques
  19. Jacob, Moises, 50 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Golsteijn, Bernard
  20. Benedic, Rose, 50 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Vrouwenraed, Rose
  21. Benjamin, Marianne, 19 jaar, dochter van Rose, nieuwe naam wordt Vrouwenraed, Marianne
  22. Benjamin, Petronelle, 17 jaar, dochter van Rose, nieuwe naam wordt Vrouwenraed, Petronelle
  23. Jacob, Isaac, 17 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Golsteijn, Servais
  24. Jacob, Meyer, 14 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Golsteijn, Jaques
  25. Jacob, Moises, 22 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Golsteijn, Jaques
  26. Moises, Salomon, 50 jaar, slager, nieuwe naam wordt Winberg, Adam
  27. Simon, Jeanette, 63 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Claessens, Jeanette
  28. Simon, Salomon, 24 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Winberg, Simon
- Berg aan de Maas:**
1. Isaac, Abraham, 35 jaar, handelaar, nieuwe naam wordt ?
  2. Juiffe, Sara, 32 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt ?
- Elsloo:**
1. Manasses, Salomon, 36 jaar, slager en koopman, nieuwe naam wordt Mendel, Manas
  2. Manasses, Abraham, 46 jaar, slager en koopman, nieuwe naam wordt, Mendel, Adam
  3. Manasses, Mechtilde, 90 jaar, moeder, nieuwe naam wordt Mendel, Mechtilde

4. David, Isac, 50 jaar, huishulp, nieuwe naam wordt Koopman, Jacques

Eijsden:

1. Smoul, ?, 58 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Serff, Joseph
2. Caan, Reuch, 70 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Rosette, Isabel
3. Caan, Sander, 46 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Lefevre, Sander
4. Davit, Joanna, 33 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Capelle, Joanna
5. Caan, Isabel, 7 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Lefevre, Isabel
6. Caan, Rijle, 6 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Lefevre, Catharina
7. Caan, Salomon, 4 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Lefevre, Pierre
8. Caan, Jenetta, 1 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Lefevre, Jenetta
9. Calmon, Isaac, 52 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Blumendal, Isaac
10. Veijle, Gabriel, 41 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Roosendal, Souphie
11. Calmon, Elle, 11 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Blumendal, Clara
12. Isaac, Madjic, 9 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Blumendal, Marie-Jeanne
13. Isaac, Calmon, 7 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Blumendal, Isaac
14. Isaac, Gabriel, 4 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Blumendal, Gabriel
15. Isaac, Simon, 1 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Blumendal, Simon
16. Abraham, Joanna, 97 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Cahnter, Joanna
17. Caan, Lazarus, 60 jaar, zoon van Joanna, opkoper, nieuwe naam wordt Cahnter, Lazarus
18. Seligman, Lijzer, 17 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Cahnter, Lijzer
19. Caan, Livi Lijser, 14 jaar zoon, nieuwe naam wordt Cahnter, Levi
20. Caan, Relle, 12 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Cahnter, Clara
21. Caan, Isabel, 10 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Cahnter, Isabel
22. Caan, Eva, 9 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Cahnter, Eva
23. Caan, Abraham, 7 jaar, nieuwe naam wordt Cahnter, Abraham
24. Caan, Jenge, 4 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Cahnter, Judith
25. Caan, Elias, 47 jaar, opkoper, nieuwe naam wordt Cahnter, Elias (zoon van Joanna en broer van Lazarus)
26. Coopman, Abraham, 65 jaar, slager, nieuwe naam wordt Coopman, Abraham
27. Coopman, Eva, 61 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Coopman, Eva
28. Coopman, Hijman, 21 jaar, zoon en slager, nieuwe naam wordt Coopman, Henri
29. Coopman, Rachgel, 10 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Coopman, Rachgel
30. Coopman, Jacob, 26 jaar, slager, nieuwe naam wordt Coopman, Abraham Jacob

31. Brunelle, ?, 26 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Heijman, ?
32. Coopman, Jacob, 36 jaar, slager, nieuwe naam wordt Coopman, Jacob
33. Coopman, Andres, 7 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Coopman, Andres
34. Coopman, Jacob, 6 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Coopman, Jacob
35. Coopman, Sara, 5 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Coopman, Sara
36. Coopman, Leonard, 4 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Coopman, Leonard
37. Coopman, Marcus, 1 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Coopman, Marcus
38. Hendeler, ?, 60 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Brusck, Hendeler
39. Moises, Davit, 51 jaar, koopman, nieuwe naam wordt Mariks, Davit
40. Merle, ?, 47 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Hasendal, Marie-Jeanne
41. Davit, Alexandre, 19 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Mariks, Alexandre
42. Davit, Lazarus, 17 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Mariks, Lazarus
43. Davit, Sara, 16 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Mariks, Sara
44. Davit, Hers, 14 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Mariks, Henry
45. Davit, Ester, 13 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Mariks, Ida
46. Davit, Prust, 10 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Mariks, Rosaly
47. Davit, Hendeler, 9 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Mariks, Jenetta
48. Davit, Cidol, 8 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Mariks, Guirtruid
49. Davit, Moises, 4 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Davit, Moises
50. Davit, Meyer, 2 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Mariks, Manuel
51. Gotta, ?, 27 jaar, dienstmeisje, nieuwe naam wordt Hofstats, Jenetta

Grevenbicht:

1. Herman, Joseph, 39 jaar, slachter, nieuwe naam wordt Van der Muijsen, Joseph (?)
2. Isack, Sara, 42 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt ?
3. Heijman, Moses, 41 jaar, slager, nieuwe naam wordt Croonenberg, Moses (?)
4. Isaac, Esther, 32 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt ?
5. Moises, Baroch, 46 jaar, nieuwe naam wordt ?
6. Seligman, Exter, 49 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt ?
7. Baroch, Seligman, 14 jaar, zoon, nieuwe naam wordt ?
8. Baroch, Moises, 12 jaar, zoon, nieuwe naam wordt ?
9. Herts, Joseph, 60 jaar, slager, nieuwe naam wordt ?
10. Joseph, Blumgen, 54 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt ?
11. Joseph, Moises, 13 jaar, zoon, nieuwe naam wordt ?

Gulpen:

1. Jost, Marx, 35 jaar, marskramer, nieuwe naam wordt Jost, Marc
2. Marx, Bernard, 5 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Jost, Bernard
3. Marx, Jeanette, 2 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Jost, Jeanette
4. Moses, Hartog, 70 jaar, paardenkoopman, nieuwe naam wordt Hartogs, Jacques
5. Jacob, Rive, 24 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hartogs, Servais
6. Moses, Levi, 62 jaar, slager, nieuwe naam wordt Hartogs, Leonard
7. Levi, Jacob, 30 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hartogs, Joseph
8. Levi, Bernard, 29 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hartogs, Bernard
9. Levi, Lia, 23 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hartogs, Helene
10. Levi, Jacqueline, 21 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hartogs, Catharine
11. Levi, Bloem, 20 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hartogs, Rose
12. Levi, Moses, 18 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hartogs, Louis
13. Levi, Guidelle, 17 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hartogs, Carolina
14. Elias, Lebe, 28 jaar, marskramer, nieuwe naam wordt Laroche, Hector
15. Kahn, David, 35 jaar, marskramer, nieuwe naam wordt Kahn, Damien
16. Kahn, Guille, 7 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Kahn, Caroline
17. Kahn, Meyer, 16 maanden, zoon, nieuwe naam wordt Kahn, Achille
18. Michel, Moses, 68 jaar, marskramer, nieuwe naam wordt Verger, Martin
19. Moses, Bella, 34 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Verger, Sybille
20. Moses, Michel, 29 jaar, zoon in militaire dienst, nieuwe naam wordt Verger, Michel
21. Moses, Joseph, 20 jaar, zoon in militaire dienst, nieuwe naam wordt Verger, Joseph
22. Isaac, Sophie, 35 jaar, weduwvrouw/colporteur, nieuwe naam wordt Verger, Sophie
23. Samuel, Michel, 12 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Verger, Michel
24. Samuel, Joseph, 7 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Verger, Joseph
25. Samuel, Jeanette, 9 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Verger, Jeanette
26. Coopman, Lazarus, 35 jaar, slager, nieuwe naam wordt Coopman, Leonard
27. Coopman, Henriette, 6 maanden, nieuwe naam wordt Coopman, Henriette
28. Moses, Rachel, 35 jaar, weduwvrouw/zonder beroep, nieuwe naam wordt Marchand, Rosette
29. Moses, Daniel, 15 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Marchand, Ulise
30. Moses, Joseph, 12 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Marchand, Joseph
31. Moses, Meyer, 9 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Marchand, Tetemaque
32. Moses, Simon, 7 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Marchand, Simon
33. Moses, Levi, 5 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Marchand, Antoine
34. Moses, Hanna, 4 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Marchand, Jeanne
35. Moses, Lentje, 2 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Marchand, Magdeleine

Heerlen:

1. Brunswick, Markx, 74 jaar, koopman, nieuwe naam wordt Golstein, Marc
2. Brunswick, David, 30 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Golstein, David
3. Brunswick, Godfried, 15 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Golstein, Godfried
4. Brunswick, Eleasar, 11 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Golstein, Louis
5. Brunswick, Abraham, 8 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Golstein, Abraham
6. Brunswick, Rosa, 7 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Golstein, Rose
7. Brunswick, Salmon, 4 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Golstein, Salomon
8. Brunswick, Sara, 2 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Golstein, Guillemine
9. Brunswick, Judith, 1 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Golstein, Judith
10. Cohen, Michel Eleasar, 68 jaar, slager, nieuwe naam wordt Canter, Michel
11. Cohen, Isack Michel, 37 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Canter, Isack
12. Cohen, Dibora, 7 jaar, dochter van Isack, nieuwe naam wordt Canter, Flore
13. Cohen, Sara, 25 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Canter, Rose
14. Cohen, Jacques Michel, 31 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Canter, Jacques
15. Cohen, Zeligman, 68 jaar, tweelingbroer van Michel, slager, nieuwe naam wordt Canter, Alexandre
16. Cohen, Jeanne, 34 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Canter, Jeanne
17. Cohen, Bill(a), 29 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Canter, Marie-Joséphé
18. Cohen, Lijzerus, 28 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Canter, Leonard
19. Cohen, Jacques, 25 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Canter, Jacques
20. Zeligman, Huijman, 17 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Canter, Joseph
21. Zeligman, Meyer, 10 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Canter, Francois
22. Coopman, Meerle, 19 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Coopman, Claire
23. Coopman, Judith, 19 jaar, tweelingszus van Meerle, zonder beroep, nieuwe naam wordt Coopman, Judith
24. Coopman, Sara, 12 jaar, zus van Meerle en Judith, zonder beroep, nieuwe naam wordt Coopman, Rose
25. Herts, Moijses, 49 jaar, slager, nieuwe naam wordt Hertog, Servais
26. Hitsel, Zeligman, 57 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Hertog, Sybille
27. Herts, Simon, 44 jaar, slager, nieuwe naam wordt Hertog, Simon

28. Hertog, Jeanne, 31 jaar, echtgenote (?), nieuwe naam wordt Hertog, Jeanne
29. Simon, Jetje, 10 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hertog, Judith
30. Simon, Herts, 8 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hertog, Simeon
31. Simon, André, 6 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hertog, André
32. Simon, Abraham, 4 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hertog, Abraham
33. Simon, Jaques, 6 maanden, zoon, nieuwe naam wordt Hertog, Jaques
34. Huijman, Joseph, 44 jaar, slager, nieuwe naam wordt Hermans, Joseph
35. Isac, Edle, 52 jaar, echtgenote (?), nieuwe naam wordt Colb, Adelaïde
36. Huijman, Froona, 22 jaar, dochter (?), nieuwe naam wordt Hermans, Frederika
37. Huijman, Coopman, 14 jaar, zoon (?), nieuwe naam wordt Coopman, Charles
38. Kahn, Meyer, Joseph, 68 jaar, slager, nieuwe naam wordt Kosten, Joseph
39. Levi, Rachaël, 50 jaar, echtgenote (?), nieuwe naam wordt Van der Loo, Jeanette
40. Kahn, Schön, 19 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Kosten, Jeanne
41. Moïse, David, 57 jaar, slager, nieuwe naam wordt Benedic, David
42. Moïse, Els, 65 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Benedic, Lisette
43. Meijer, Clara, 65 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Meijers, Clara
44. Meijer, Samuel, 24 jaar, slager, zoon, nieuwe naam wordt Kosten, Samuel
45. Moïses, Sophie, 22 jaar, echtgenote van Meijer, nieuwe naam wordt Falet, Sophie
46. Markx, Bloem, 62 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Marc, Fleur
47. Wolff, Jaques, 29 jaar, schoolmeester, nieuwe naam wordt Wolff, Jaques

Limbricht:

1. Schoges, Meyer, 30 jaar, handelaar, nieuwe naam wordt ?
2. Mousis, Philopin, 24 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt ?
3. Wolfs, Ester, 20 jaar, dienstmeisje, nieuwe naam wordt ?
4. Salamon, Jacob, 49 jaar, handelaar, nieuwe naam wordt ?
5. Moïses, Eve, 36 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt ?
6. Moïses, Salamon, 50 jaar, handelaar, nieuwe naam wordt ?
7. Moïses, Marie-Anne, 49 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt ?
8. Salamon, Judit, 14 jaar, dochter, nieuwe naam wordt ?

Maastricht:

1. Saul, Juda, 63 jaar, rabbijn, nieuwe naam wordt Horwitz, Juda
2. Levy, Isaac Abraham, 59 jaar, groothandelaar, nieuwe naam wordt Silverberg, Isaac
3. Levy, Phillippe Isaac, 35 jaar, groothandelaar, nieuwe naam wordt Silverberg, Phillippe
4. Levy, Seligman, 6 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Silverberg, Salomon
5. Levy, Rosa, 4 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Silverberg, Rose
6. Levy, Aaron, 2,5 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Silverberg, Aaron
7. Levy, Regina, 6 maanden, dochter, nieuwe naam wordt Silverberg, Reine
8. Levy, Alexandre, 28 jaar, groothandelaar, nieuwe naam wordt Silverberg, Alexandre
9. Levy, Phillippe, 6 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Silverberg, Phillippe
10. Levy, Alexandre, 5 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Silverberg, Zédachie
11. Levy, Zeligman, 3 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Silverberg, Salomon
12. Levy, Jacob, 2 maanden, zoon, nieuwe naam wordt Silverberg, Jacob
13. Levy, Simon, 44 jaar, koopman/marskramer, nieuwe naam wordt Rosenboom, Simon
14. Jacobs, Hartogs, 68 jaar, koopman, nieuwe naam wordt Hartogs, Jacques
15. Hartogs, Samuel, 35 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hartogs, Silvain
16. Hartogs, Isaac, 27 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hartogs, Isidore
17. Hartogs, Calman, 25 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hartogs, Caton
18. Hartogs, Frederique, 20 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hartogs, Frederique
19. Hartogs, Sara, 18 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hartogs, Sara
20. Hartogs, Simon, 15 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hartogs, Simon
21. Hartogs, Frederic, 14 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hartogs, Frederic
22. Medex, Samson, 49 jaar, koopman, nieuwe naam wordt Medex, Samson
23. Medex, Isaac, 15 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Medex, Isaac
24. Medex, Henriette, 14 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Medex, Henriette
25. Medex, Simon, 41 jaar, koopman, nieuwe naam wordt Medex, Simon
26. Medex, Calme, 11 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Medex, Clemens
27. Medex, Juda, 9 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Medex, Joseph
28. Medex, Isaac, 8 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Medex, Isaac
29. Medex, Amélie, 7 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Medex, Amélie
30. Medex, Jeanne, 5 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Medex, Jeanne
31. Medex, Samson, 2 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Medex, Samson
32. Medex, Rose, 1 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Medex, Rose
33. Cossmann, Goutra, 33 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Cossmann, Gertrude
34. Cossmann, Sara, 35 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Cossmann, Sara

35. Crehange, Isaac, 62 jaar, koopman, nieuwe naam wordt Groenberg, Isaac
36. Samuel, Seeligman, 49 jaar, koopman, nieuwe naam wordt Bonheur, Samuel
37. Seeligman, Helene, 20 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bonheur, Helene
38. Seeligan, David, 17 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bonheur, David
39. Seeligman, Benedic, 15 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bonheur, Benoit
40. Seeligman, Meyer, 13 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bonheur, Emanuel
41. Seeligman, Abraham, 10 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bonheur, Abraham
42. Meyer, Nathan, 29 jaar, koopman, nieuwe naam wordt Fortune, Nathan
43. Meyer, Feyd, 35 jaar, koopman, nieuwe naam wordt Fortune, Phillipe
44. Levy, Moïse Meyer, 49 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Wijngaard, Moïse
45. Samuel, Wraakje, 88 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Vieillesse, Helene
46. Schivot, Jacob, 42 jaar, koopman, nieuwe naam wordt Schivot, Jacob
47. Hertog, Dina, 33 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Hertog, Dina
48. Schivot, Helene, 11 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Schivot, Helene
49. Schivot, Judith, 8 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Schivot, Judith
50. Schivot, Sara, 6 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Schivot, Sara
51. Schivot, Jeanne, 4 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Schivot, Jeanne
52. Levy, Abraham Emanuel, 30 jaar, marskramer, nieuwe naam wordt Printems, Abraham Emanuel
53. Jacob, Mindele, 66 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Bloemveld, Guillemine
54. Joseph, David, 54 jaar, koopman, nieuwe naam wordt Steenhuis, David
55. Stein, Elisabeth, 53 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Stein, Elisabeth
56. Hertog, Nathan, 46 jaar, marskramer, nieuwe naam wordt Hertog, Joseph
57. Levy, Rosette, 38 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Wijngaard, Rosette
58. Hertog, Meyer, 13 jaar, zoon, Hertog, Jacques
59. Hertog, Marie, 6 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hertog, Marie
60. Hertog, Samuel, 4 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hertog, Samuel
61. Hertog, Eliasar, 3 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hertog, Pierre
62. Compris, Salomon, 53, slager, nieuwe naam wordt Compris, Salomon
63. Joseph, Rebecca, 54 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Hoogenboom, Rebecca
64. Compris, Sara, 26 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Compris, Sara
65. Compris, Agathe, 23 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Compris, Agathe
66. Compris, Frederique, 18 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Compris, Frederique
67. Compris, Magdaleine, 15 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Compris, Magdaleine
68. Compris, Compris, 13 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Compris, Charles
69. Noé, Cappel, 54 jaar, slager, nieuwe naam wordt Bleijberg, Noé
70. Moses, Sara, 55 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Rideau, Sara
71. Cappel, Moïse, 16 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bleijberg, Moïse
72. Cappel, Sara, 15 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bleijberg, Sara
73. Cappel, Noé, 13 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bleijberg, Noé
74. Joseph, Jeanette, 35 jaar, opkoopster, nieuwe naam wordt Ring, Jeanne
75. Lion, Adélie, 10 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Lion, Odile
76. Lion, Lion, 8 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Lion, Simon
77. Lion, Samuel, 6 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Lion, Samuel
78. Levy, Isaac Moïse, 47 jaar, marskramer, nieuwe naam wordt Wijngaard, Isaac
79. Gotschou, Helene, 38 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Visserberg, Helene
80. Levy, Meyer Isaac, 17 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Wijngaard, Abraham
81. Levy, Rebecca, 12 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Wijngaard, Rebecca
82. Levy, Joseph, 10 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Wijngaard, Joseph
83. Levy, Marie, 7 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Wijngaard, Marie
84. Levy, Elie, 5 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Wijngaard, Elie
85. Levy, Liebman, 3,5 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Wijngaard, Jacques
86. Levy, Rosette, 3,5 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Wijngaard, Rosette
87. Levy, Jacob Moïse, 39 jaar, slager, nieuwe naam wordt Wijngaard, Jacob
88. Levy, Marie, 9 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Wijngaard, Marie
89. Levy, Abraham, 7,5 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Wijngaard, Abraham
90. Levy, Jeanette, 6 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Wijngaard, Jeanne
91. Levy, Rosette, 5 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Wijngaard, Rosette
92. Levy, Samuel, 3 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Wijngaard, Samuel
93. Levy, Michel, 14 dagen, zoon, nieuwe naam wordt Wijngaard, Michel
94. Abraham, Levy, 60 jaar, slager, nieuwe naam wordt Ploeg, Abraham
95. Lazarus, Jeanette, 80 jaar, moeder van Levy (?), nieuwe naam wordt Bleijberg, Jeanne
96. Samuel, Elle, 26 jaar, dienstmeisje bij Levy en Jeanette (?), nieuwe naam wordt Cerf, Helene
97. Moses, Hertz, 61 jaar, slager, nieuwe naam wordt Hellendall, Moïse
98. Noé, Marie-Anne, 54 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Bleijberg, Anne
99. Hertz, Moïse, 26 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hellendall, Abraham

100. Hertz, Hessel, 22 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hellendall, Charles
101. Hertz, Claire, 20 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hellendall, Claire
102. Hertz, Simon, 19 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hellendall, Simon
103. Hertz, Sara, 16 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hellendall, Sara
104. Hertz, Joseph, 11 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hellendall, Joseph
105. Mozes, Simon, 52 jaar, slager, nieuwe naam wordt Hellendall, Simon
106. Leeuwendaal, Rose, 36 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Leeuwendaal, Rose
107. Simon, Moïse, 9 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hellendall, Moïse
108. Simon, Helene, 6 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hellendall, Helene
109. Salomon, Sara, 29 jaar, dienstmeisje, nieuwe naam wordt Beauté, Sara
110. Salomon, Henriette, 22 jaar, dienstmeisje, nieuwe naam wordt Beauté, Henriette
111. Noé, Helene, 41 jaar, dienstmeisje, nieuwe naam wordt Bleijberg, Helene
112. Lion, Sara, 41 jaar, dienstmeisje, nieuwe naam wordt Lion, Sara
113. Levy, Herman, 14 jaar, zoon van Sara (?), nieuwe naam wordt Valcken, Herman
114. Hertz, Abraham, 58 jaar, slager, nieuwe naam wordt Heuvelmans, Abraham
115. Moses, Anne, 48 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Hellendall, Anne
116. Abraham, Helene, 13 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Heuvelmans, Helene
117. Servaes, Esther, 42, weduwnaar/dagloonster, nieuwe naam wordt Goedhard, Esther
118. Vaes, Helene, 14 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bonheur, Helene
119. Vaes, Isaac, 13 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bonheur, Isaac
120. Vaes, Samuel, 11 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bonheur, Samuel
121. Vaes, Lion, 9 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bonheur, Simon
122. Vaes, Eve, 8 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bonheur, Eve
123. Hertz, heijman, 52 jaar, slager, nieuwe naam wordt Bloemgarten, Herman
124. Zeligman, rebecca, 49 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Wasser, Rebecca
125. Hertz, Sibille, 18 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bloemgarten, Helene
126. Hertz, Jeanne, 13 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bloemgarten, Jeanne
127. Hertz, Sara, 11 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bloemgarten, Sara
128. Hertz, Rosette, 8 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bloemgarten, rosette
129. Hertz, Abraham, 7 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bloemgarten, Abraham
130. Hertz, Elisabeth, 6 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bloemgarten, Elisabeth
131. Hertz, Heijman, 4 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bloemgarten, Henri
132. Bernard, Benedic, 54 jaar, slager, nieuwe naam wordt Rheinmans, Benoit
133. Zoesman, Claire, 49 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Tuinmans, Claire
134. Bernard, Jeanne, 14 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Rheinmans, Jeanne
135. Bernard, Zoesman, 10 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Rheinmans, Samuel
136. Bernard, Sibille, 7 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Rheinmans, Sibille
137. Abraham, Daniël, 48 jaar, slager, nieuwe naam wordt Spiegels, Daniël
138. Berlin, Eve, 60 jaar, echtgenote (?), nieuwe naam wordt Roosenstock, Eve
139. Daniël, Abraham, 16 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Spiegels, Daniël
140. Daniël, Joseph, 15 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Spiegels, Joseph
141. Hertz, Joseph, 46 jaar, slager, nieuwe naam wordt Bloemgarten, Joseph
142. Moses, Jeanne, 52 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Wijngaard, Jeanne
143. Hertz, Helene, 15 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bloemgarten, Helene
144. Hertz, Anne, 11 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bloemgarten Anne
145. Hertz, Marie, 8 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bloemgarten, Marie
146. Zaudy (Gompertz von Wesely), Lehman, 61 jaar, marskramer, nieuwe naam wordt Wesly, Zedachie
147. Klijn, Aletta, 44 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Klijn, Marie-Anne
148. Zaudy, Helene, 23 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Wesly, Helene
149. Zaudy, Zacharie, 14 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Wesly, Zacharie
150. Zaudy, Gompertz, 12 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Wesly, Marc
151. Zaudy, Sara, 9 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Wesly, Sara
152. Beesmans, Adelaïde, 31 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Beesmans, Adelaïde
153. Beesmans, Esther, 26 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Beesmans, Esther
154. Benjamin, Marie-Anne, 50 jaar, weduwnaar/marskramer, nieuwe naam wordt Biderman, Marie-Anne
155. Lion, Helene, 20 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Tableau, Helene
156. Lion, Henri, 17 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Tableau, Henri
157. Lion, Flore, 15 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Tableau, Jeanne
158. Lion, Henriette, 12 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Tableau, Henriette
159. Lion, Françoise Virginie, 1,5 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Espoir, Françoise Virginie
160. Moses, Sibille, 55 jaar, weduwnaar/marskramer, nieuwe naam wordt Goed, Sibille
161. Aaron, Jeanne, 20 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Baarens, Jeanne
162. Aaron, Sara, 19 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Baarens, Sara
163. Aaron, Sibille, 12 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Baarens, Sibille

164. Gerson, Nathan, 22 jaar, colporteur, nieuwe naam wordt Geluksberg, Richard
165. Nathan, Helene, 3 jaar, dochter, nieuwe naam wordt ?
166. Moses, Jeanne, 33 jaar, weduwvrouw/dagloonster, nieuwe naam wordt Houtsteijn, Jeanne
167. Zaudy, Esther, 14 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Lindeboom, Esther
168. Levy, Meyer, 10 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Kopersteijn, Joseph
169. Brüll, Bernard, 28 jaar, onderwijzer, nieuwe naam wordt Brüll, Bernard
170. Kruger, Charlotte, 33 jaar, echtgenote (?), nieuwe naam wordt Kruger, Charlotte
171. Hartoch, Hertz Isaac, 41 jaar, slager, nieuwe naam wordt Hartoch, Henri
172. Hartoch, Isaac, 16 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hartoch, Isaac
173. Hartoch, Eve, 3 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hartoch, Eve
174. Hartoch, Simon, 9 maanden, nieuwe naam wordt Hartoch, Simon
175. Aaron, Jeanne, 32 jaar, dienstmeisje (?), nieuwe naam wordt Baarens, Jeanne
176. Lazarus, Levy, 49 jaar, slager, nieuwe naam wordt Foyer, Lazare
177. Levy, Hendele, 52 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Handelaer, Sara
178. Levy, Lazarus, 20 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Foyer, Lazare
179. Lazarus, Abraham, 11 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Foyer, Abraham
180. Lazarus, Houne, 8 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Foyer, André
181. Jacobs, Jeanne, 26 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Daniels, Jeanne
182. Jacobs, Eve, 31 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Daniels, Eve
183. Hertz, Noé, 3,5 jaar, zoon van Moïse Hellendall (?), nieuwe naam wordt Hellendall, Noé (zie nr. 97)
184. Hertz, Simon, 21 maanden, zoon van Moïse Hellendall (?), nieuwe naam wordt Hellendall, Simon (zie nr. 97)
185. Hartogs, Sophie, 21 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Hartogs, Sophie
186. Hartogs, Adelaïde, 36 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Hartogs, Adelaïde
187. Emanuel, Salomon, 36 jaar, koopman, nieuwe naam wordt Lawater, Emanuel
188. Emanuel, Manuel, 17 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Lawater, Emanuel Leopold
189. Emanuel, Louise, 15 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Lawater, Louise
190. Emanuel, Henriette, 12 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Lawater, Henriette
191. Emanuel, Joseph, 10 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Lawater, Joseph
192. Emanuel, Amelie, 8 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Lawater, Amelie
193. Emanuel, Isaac, 6 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Lawater, Louis, Isidore
194. Emanuel, Jonad, 4 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Lawater, Julien Napoléon
195. Caan, Helene, 48 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Cahnter, Helene
196. Salomon, Marie, 48 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Beauté, Marie
197. Donneré, Jean-Huberd, 48 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Maisonpierre, Jean-Hubert
198. Jonas, Kivit, 37 jaar, arbeider, nieuwe naam wordt Jonas, André
199. Jonas, Catherine, 8 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Jonas, Catharine
200. Jonas, Sibille, 5 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Jonas, Sibille
201. Caen, Moïse Daniël, 52 jaar, slager, nieuwe naam wordt Mayer, Moïse
202. Moses, Cornélie, 11 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Mayer, Cornélie
203. Moses, Gertrude, 8 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Mayer, Gertrude
204. Moses, Meyer, 5 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Mayer, Daniël
205. Moses, Cappel, 1,5 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Mayer, Simon

Meerssen:

1. Soesman, Levi, 58 jaar, slager, nieuwe naam wordt Soesman, Ambroise
2. Levi, Herz, Moïse, 37 jaar, slager, nieuwe naam wordt Wijngaart, Herz Moïse
3. Levi, Meyer, 10 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Wijngaart, Jacques
4. Levi, Cosman, 8 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Wijngaart, Moïse
5. Levi, Salomon, 5 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Wijngaart, Salomon
6. Levi, Joseph, 3 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Wijngaart, Joseph
7. Levi, Michel, 20 maanden, nieuwe naam wordt Wijngaart, Michel
8. Salomon, Corneille, 34 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Salomon, Corneille
9. Seligman, Rose, 72 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Seligman, Rose
10. Seligman, Mendel, 40 jaar, zoon en slager, nieuwe naam wordt Seligman, Mendel
11. Seligman, Sebille, 23 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Seligman, Sebille
12. Karel, André, 46 jaar, huidenviller, nieuwe naam wordt Karels, André Charles
13. David, Frum, 36 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Davids, Fronique
14. Karel, Jachat, 16 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Karels, Ide
15. Karel, David, 14 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Karels, Gabriel
16. Karel, Charles, 12 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Karels, Charles
17. Karel, Isac, 10 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Karels, Jacques
18. Karel, Herz, 8 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Karels, Henry
19. Karel, Levi, 6 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Karels, Leonard
20. Karel, Josel, 4 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Karels, Joseph
21. Karel, Douve, 6 maanden, dochter, nieuwe naam wordt Karels, Dymphne

22. Hartog, Alexandre, 63 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Hartog, Alexandre
23. Kaan, Adeleide, 60 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Kaan, adeleide
24. Hartog, Helene, 20 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hartog, Helene
25. Hartog, Moïse Alexandre, 18 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hartog, Alexandre
26. Hartog, Abraham, 16 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hartog, Joseph
27. Soesman, Salomon, 55 jaar, slager, nieuwe naam wordt Soesman, Salomon
28. Cyffers, Isabelle, 50 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Cyffers, Isabelle
29. Salomon, Levi, 22 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Soesman, Leon
30. Salomon, Judich, 21 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Soesman, Judich
31. Salomon, Frona, 19 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Soesman, louise
32. Salomon, Sara, 18 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Soesman, Sarine
33. Salomon, Moïse, 16 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Soesman, Marc
34. Salomon, Fraatje, 14 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Soesman, Frederique
35. Salomon, Rebecca, 13 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Soesman, Regine
36. Salomon, Jeanne, 10 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Soesman, Jeanne
37. Salomon, Soesman, 7 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Soesman, César
38. Salomon, Lazarus, 2 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Soesman, Louis
39. Leiser, Sara, 56 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Leijser, Sara
40. Levi, Bernard, 30 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Soesman, Maximiliën
41. Levi, Fraatje, 25 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Soesman, Lisette
42. Levi, Sebille, 13 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Soesman, Sebille
43. Soesman, Bernard, 53 jaar, commissionair, nieuwe naam wordt Soesman, Bernard
44. Bernard, Levi, 18 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Soesman, Leonard
45. Bernard, Moïse, 17 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Soesman, Jacques
46. Bernard, Salomon, 14 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Soesman, Joseph
47. Levi, Lasarus, 36 jaar, koopman, nieuwe naam wordt Soesman, Lasarus
48. Martx, Eve, 36 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Martix, Marie-Anne
49. Lasarus, Soesman, 8 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Soesman, Ambroise
50. Lasarus, Moïse, 6 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Soesman, Alexandre
51. Lasarus, Marie, 3 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Soesman, Marie-Anne
52. Lasarus, Sare, 8 maanden, dochter, nieuwe naam wordt Soesman, Sophie
53. Levi, Frona, 20 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Soesman, Francoise

Obbicht:

1. Isaac, abraham, slager, nieuwe naam wordt Groenenberg, abraham
2. Abraham, Sara, dochter, nieuwe naam wordt Groenenberg, Sara
3. Abraham, Isaac, zoon, nieuwe naam wordt Groenenberg, Isaac
4. Abraham, Marie, dochter, nieuwe naam wordt Groenenberg, Marie
5. Abraham, Michel, zoon, nieuwe naam wordt Groenenberg, Michel
6. Abraham, Sefora, dochter, nieuwe naam wordt Groenenberg, Sefora (Sophie)

Schimmert:

1. Cain, Moïse, 73 jaar, slager, nieuwe naam wordt Caanen, Jaques
2. Cain, Seligman, 36 jaar, zoon en slager, nieuwe naam wordt Caanen, Michel
3. Jacob, Benedic, 49 jaar, slager, nieuwe naam wordt Benedic, Jaques
4. Bock, Susse, 52 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Bock, Susanne
5. Benedic, Sare, 17 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Benedic, Cecilie
6. Benedic, Vogel, 10 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Benedic, Rosalie
7. Benedic, Jenette, 9 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Benedic, Jeanette
8. Benedic, Freule, 8 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Benedic, Bloem
9. Jacob, Brendel, 22 jaar, dienstmeisje, nieuwe naam wordt Alba, Claire
10. Jacob, Isac, 20 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Alba, Leo
11. Seligman, Aalet, 85 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Seligman, Adelene
12. Sousman, Hertz, 50 jaar, garenverkoper, nieuwe naam wordt Sousman, Herman
13. Benedic, Judithe, 46 jaar, slagerin, nieuwe naam wordt Benedic, Judithe

Sittard:

1. Hertz dahl, Hertz, 36 jaar, slager, nieuwe naam wordt Hertz dahl, Hertz
2. ?, Lena, 34 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt ?
3. Hertz dahl, Beer, 36 jaar, broer, nieuwe naam wordt Hertz-dahl, Beer
4. Hertz dahl, Finke, 20 jaar, dienstmeisje, nieuwe naam wordt Hertz dahl, Finke
5. Hertz dahl, Judith, 18 jaar, dienstmeisje, nieuwe naam wordt Hertz dahl, Judith
6. Hertz dahl, Moises, 52 jaar, handelaar, nieuwe naam wordt Hertz dahl, Moises
7. Saudi, Lena (Zaudy Gompertz von Wesel ?), 55 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Wesly, Lena (?)
8. Hertz dahl, Barme, 17 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hertz dahl, Barme
9. Hertz dahl, Hertz, 15 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hertz-dahl, Hertz
10. Wolff, Ester, 16 jaar, kostganger, nieuwe naam wordt ?
11. ?, Rachel, 17 jaar, dienstmeisje, nieuwe naam wordt ?

12. Hertzdahl, Levi, 47 jaar, handelaar in oude kleren, nieuwe naam wordt Hertzdahl, Levi
13. Gampers, Judith, echtgenote, nieuwe naam wordt Wesly ?
14. Hertzdahl, Veronica, 16 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hertzdahl, Veronica
15. Hertzdahl, Meyer, 13 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Hertz-dahl, Meyer
16. Lezer, Abraham, 45 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt ?
17. Hertzdahl, Marie-Anne, 29 jaar, nieuwe naam wordt Hertz-dahl, Marie-Anne
18. Moises, Salomon, 59 jaar, nieuwe naam wordt ?
19. Levy, Godschalk, 77 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Horn, Godschalk (?)
20. ?, Marianne, 50 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt ?
21. Levy, Leib, 27 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Horn, Leib
22. Levy, Samson, 15 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Horn, Samson
23. Levy, Rachel, 18 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Horn, Rachel
24. Hertz, Salomon, 58 jaar, slager, nieuwe naam wordt Hertz, Salomon
25. Levy, Sara, 56 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Horn, Sara (?)
26. Hertz, Rachel, 29 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Hertz, Rachel (?)
27. ?, Moises, 30 jaar, dienstknecht, nieuwe naam wordt ?
28. ?, Sibille, 27 jaar, dienstmeisje, nieuwe naam wordt ?
29. Hertz, Compel, 24 jaar, slager (zoon van Salomon), nieuwe naam wordt Hertz, Compel (?)
30. ?, Siporn, 24 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt ?
31. Levy, Moises, 53 jaar, slager, nieuwe naam wordt Horn, Moises (?)
32. Eger, Hendel Levy, echtgenote, nieuwe naam wordt ?
33. Levy, Billa, 22 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Horn, Billa (?)
34. Levy, Joseph, 20 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Horn, Joseph (?)
35. Levy, Abraham, 16 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Horn, Abraham (?)
36. Levy, Salomon, 14 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Horn, Salomon (?)
37. Joachim. Leib, 42 jaar, handelaar, nieuwe naam wordt ?
38. Levy, Sibil, 48 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Horn, Sibil (?)
39. Levy, Gertrude, 19 jaar, dochter, nieuwe naam wordt ?
40. Levy, Daniel, 15 jaar, zoon, nieuwe naam wordt ?
41. Meyers, Helene, 17 jaar, dienstmeisje, nieuwe naam wordt ?
3. Jacob, Anne, 18 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Horwits, Anne
4. Jacob, Adel, 11 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Horwits, Sebille

Vaals:

1. Hartog, Jaques Abraham, 69 jaar, slager, nieuwe naam wordt Bruch, Jaques Abraham
2. Hartog, Kijbo, Jaques, 28 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bruch, David Jaques
3. Hartog, Jeanne Jaques, 23 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bruch, Jeanne
4. Hartog, Hirsch Moijse, 65 jaar, slager, nieuwe naam wordt Hartog, Naphthali
5. Daniel, Henriette, 68 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Daniels, Henriette
6. Kahn, Cunigunde, 64 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Kahn, Cunigunde
7. André, Tels, 58 jaar, zonder beroep, nieuwe naam wordt Hartog, Sare
8. Hartog, Hirsch Abraham, 63 jaar, slager, nieuwe naam wordt Bruch, Naphthali
9. Hartog, Simon, 20 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bruch, Simon
10. Hartog, Moïse Hirsh, 18 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bruch, Gabriel
11. Hartog, André Hirsch, 15 jaar, zoon, nieuwe naam wordt Bruch, André
12. Hartog, Esther Hirsch, 13 jaar, dochter, nieuwe naam wordt Bruch, Esther
13. Hartog, Kalman Hirsch, 22 jaar, slager, nieuwe naam wordt Bruch, Salomon
14. Kahn, Veronique Hertz, 22 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Cohn, Veronique

NOTEN

1. J. Lemmens, *Joods leven in Maastricht*, Maastricht 1990, 27.
2. Lemmens, 27.
3. J.L. Offermans en W.H. Paquay, *Sittard. Historie en Gestalte*, Sittard, 1970, 296; Gemeente-archief Sittard, collectie Offermans, doos 8, nr. 4.
4. H. Linn (red.), *Juden am Rhein und Sieg*, Siegburg, 1984, 60-61.
5. Lemmens, 27-28; E. Stockhausen, Zur Geschichte der jüdischen Gemeinde Krefelds im 19. Jahrhundert, in: G. Rothhoff (red.), *Krefelder Juden*, Bonn/Krefeld, 1981, 54-57.
6. J.C.G.M. Jansen, Overheid en joden in het huidige Limburg in de 18de en 19de eeuw, *Jaarboek Sociaal Historisch Centrum voor Limburg 23 (1987)*, 236.
7. J. Cahen, Geschiedenis en nut van de documentatie van joodse begraafplaatsen in Nederland, in: *Bulletin KNOB 86 (1987)*, 236.
8. N. Wijnperle en J. Lemmens, Zou ik het over willen doen? Het levensverhaal van een joodse overlevende, Sittard, 1996. In bijlage 1 van dit boek is een stamreeks uitgewerkt van de familie Wijnperle-Silberberg, die teruggaat tot de verre voorvader Isack 'Juden zu Urmundt' (1685).
9. W.S. van Dinter, *De joden van Gennep (1650-1950)*, Zutphen, 1990.
10. Tabel gebaseerd op: J. Kober, Aus der Geschichte der Juden im Rheinland. *Rheinischer verein für Denkmalpflege und Heimatschutz 24 (1931), Heft 1*, 96; Rijksarchief Limburg, archief van het departement van de Nedermaas, 2130; Burgerlijke Stand Obbicht, 1808; D.J. Lauwers en Th. Oberdorf, *De volkstelling van het kanton Sittard in 1799*, Sittard, 1988.

Stein:

1. Levi, Jacob, 65 jaar, dagloner, nieuwe naam wordt Horwits, Jacques
2. Joseph, Ester, 54 jaar, echtgenote, nieuwe naam wordt Steijn, Sebille van

jaargang 19, blz. 119 tussenvoegen:

4876. Egidius Graven, geb. ca 1565, looier, overl. Maastricht (St.Nic.) okt. 1640, tr. ald. 20-2-1588
4877. Barbara Bocx van Fall
Uit dit huwelijk zijn te Maastricht (St.Nic.) gedoopt:
1. Maria, overl. ald. 10-10-1673, tr. ald. 12-11-1616 Petrus Thelen
  2. Paulus, ged. 5-9-1691 (get. Guilielmus Bolre en Cath. Bovencx) (zie 2438)
  3. Egidius, ged. 6-10-1593, tr. ald. 10-10-1617 Barbara Vrancken
  4. Joannes, ged. 14-12-1598 (get. Paulus Hensberch en Mechtildis Graven)
  5. Amicus, ged. 13-12-1600 (get. Aegidius Bormans en Elisabeth Graven)
  6. Joannes, ged. 18-1-1604 (get. Gabriel ... en Maria Graven)
  7. Lutgardis, ged. 17-3-1606 (get. Petrus Peerkens en Maria Pfall), overl. ald. 5-9-1633, tr. ald. 15-8-1628 Matthias van Daelhem
  8. Balthasar, ged. 2-7-1610 (get. Hubertus Graven en Gertrudis Conrardts)

jaargang 19, blz. 120 tussenvoegen:

6144. Johan van Gangelt alias Jannes Krijns, geb. ca 1510, brouwer, tr.
6145. Heylwich Paecken alias Wolters
Uit dit huwelijk zijn geboren:
1. Joannes, (zie 3072)
  2. Barbara, tr. Johan van Jesseren
  3. Johanna,
  4. Peter,
  5. Maria, tr. Arnoldus Hubrecht
  6. Cherit,
  7. Quirin

Zij woonden "op die alde Maese" ('die Laeck') te Sint Pieter. Heilwich blijft zeer vroeg achter met een heel deel kinderen.

6146. Johan Smeets, burgemeester van Sint Pieter.
6148. Mathias Grommen
6368. Willem Hamers
6370. Jan Nuchelmans
6372. Johannes Schouteten

jaargang 19, blz. 121

kw.6986: vervallen

kw.6987: vervallen

tussenvoegen:

6990. Mathijs Grommen, tr.
6991. Mechteld Schillinx
7440. Claes Cleven alias Lamberts, geb. ca 1560, tr.
7441. Cathrijn van Tudder
Uit dit huwelijk zijn geboren:
1. Lambert, (zie 3720)
  2. Lysbeth, tr. Peter Dues
  3. Maria, tr. Mathijs Troesters
  4. Gertruijdt
  5. Catharina

7444. Matthias Beltgens, tr.

7445. Johanna Cleven

Voor verdere bijzonderheden zie l.t.v.g. jaargang 18, blz. 4.

7446. Arnoldus Knoren, tr.

7447. NN

Uit dit huwelijk is geboren:

1. Elisabeth, (zie 3723)
2. Gertrude, tr. Gerard Cleuters
3. Gerard

Ercken (= Arnoldus) woonde ca 1570 te Douve onder Merkelbeek

7504. Leonard Cleuters, landbezitter en schattheffer, tr.

7505. Elisabeth NN

Voor verdere bijzonderheden zie de aantekening bij kw. 3752.

7512. (Peter ?) Boers, tr.

7513. NN

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. Giel, (zie 3756)
2. Cornelia
3. Sophia

Zij woonden ca 1580 te Raath onder Bingelrade.

7514. Henricus Daemen (Severens), tr.

7515. NN

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. Severinus, tr. Bingelrade 20-11-1616
Cornelia Schoffelen
2. Catharina ?, overl. 28-12-1672, tr. Gielis Vijgen
3. Maria, (zie 3757)
4. Gertrudis,
5. Johannes, overl. 6-2-1624, tr. Petronella Heijnen

7516. (Johannes ?) Hartmans, tr.

7517. NN

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. Petrus, (zie 3758)
2. Anna (= Encken), tr. Merkelbeek 26-2-1620
Mathias Meulenbergh
3. (Dirck ?), tr. Merkelbeek 6-9-1626 Alet Penris

7518. Arnold Cremers, tr.

jaargang 19, blz. 122 tussenvoegen:

7928. (vermoedelijk) Gerardus Heijmens, geb. ca 1535

kw.9216: geb. Maastricht 14-7-1537, vleeshouwer

jaargang 19, blz. 123

kw.9242: begr. Maastricht 14-6-1602

tussenvoegen:

9296. Willem Nypels, geb. 14-2-1535, vleeshouwer
9748. Paulus Huijn, geb. ca 1510, administrator van Wittem, tr.
9749. NN Specht

9752. Egidius Graven, geb. ca 1540, tr.
 9753. Maria van Lanert
 Kinderen uit dit huwelijk:
 1. Joannes, geb. ca 1560, tr. Elisabeth van Meer
 2. Matthias, tr. Anna Hylwigs
 3. Aegidius, (zie 4876)
 4. Hubertus, lic. in de rechten, burg. v. Maastricht in 1617, tr. Marie Sucquet
 5. Maria, tr. Marcellus Renestus Berns
 6. Catharina, tr. Jean Schrijvers
 7. NN, tr. Henri Schrijvers
- Bron: "de twaalf Apostelen" door Flament
12288. Quirin van Gangelt, geb. ca 1480, tr.
 12289. NN
 Uit dit huwelijk zijn geboren:
 1. NN, Mechteld Baertzen
 2. Johan, geb. ca 1510 (zie 6144)
 3. Anna, tr. Mathis Reyners alias van Wilder
 4. Catharina, tr. Cloes Thijs alias van Struch
12290. Jan Paecken, tr.
 12291. NN van Weset
12744. Jan Schoutet
 ca 1525 woonachtig te Neerbeekjaargang 19, blz. 124
 kw.13979: NN vervangen door Marie Dullens
- tussenvoegen:
 14888. Mathias Beltgens, tr.
 14889. Elisabeth Haen
- Zij woonden ca 1550 te Nagelbeek (Schinnen), hoeve de Biessen.
14892. Gerard Knoren, tr.
 14893. Petgen Ghijlen
 Uit dit huwelijk zijn geboren:
 1. Arnoldus, (zie 7446)
 2. Gabriel
 3. Steven
 4. Gerard
- Gerard was in 1544 laat van Mulraede. Zij woonden te Ophoven onder Oirsbeek.
15008. Herman Cleuters
 ca 1560 woonachtig te Douve onder Merkelbeek.
15024. Michiel Boers
 ca 1540 woonachtig te Raath onder Bingelrade.
15028. Severinus Hendriks alias Daemen, tr.
 15029. NN
 Uit dit huwelijk zijn geboren:
 1. Hendrik, (zie 7514)
 2. Toenisken (= Antonius)
15458. Wijnant Paes, vleeshouwer, tr.
 15459. Anna van Papekelen
 Uit dit huwelijk zijn geboren:
 1. Jan, geb. 15-8-1546
 2. Paes, geb. febr. 1550
 3. Wijnant, geb. okt. 1551
 4. Elisabeth, (zie 7729)
 5. Nijs
15856. (vermoedelijk) Nicolaus Heijnens, geb. ca 1510, tr.
15857. (vermoedelijk) NN Cloeps
 kw.18432.1.: geb. 14-7-1537
 kw. 18434 / 18435 als volgt wijzigen;
 Uit dit huwelijk zijn geboren:
 1. Lem Frericx, geb. 6-12-1527, tr. Elisabeth Thans
 2. Aert Frericx, geb. dec. 1530, tr. Cathrijn NN
 3. Catharina Kempeners, (zie 9217)
 4. Margriet Kempeners, tr. Laurens Aelkens
- kw.18584 en 18585 vervangen door:
 18584. Andries Nypels, geb. Maastricht maart 1498, tr.
 18585. Anna Haemackers
 Uit dit huwelijk zijn geboren:
 1. Vaes, geb. 22-9-1538 (zie 9292)
 2. Ida, tr. Gerit Nijs
 3. Maria, tr. Remigius Happart
- Op 11-12-1584 erft het echtpaar Happart x Nijpels 1/2 huis in de Planck van Gerit Nijs getrouwd met Ida.
 Op 20-2-1586 verkopen zij 2/3 deel van hetzelfde huis aan hun neef Andries Nijpels getrouwd met Elisabeth (zie 4646)
- jaargang 19, blz. 125 tussenvoegen:
 19498. Gillis Specht, tr.
 19499. NN
 Uit dit huwelijk zijn geboren:
 1. (meisje), (zie 9749)
 2. (meisje), tr. Herman van Iseren
19504. Egidius Graven, geb. ca 1515, tr.
 19505. Marie van Libeck
 Uit dit huwelijk zijn geboren:
 1. Cornelius, tr. Maastricht (St.Nic.) 27-4-1588 Maria (Meijs ?)
 2. Aegidius, geb. ca 1540 (zie 9752)
29776. Lambrecht Beltgens
 Voor verdere bijzonderheden zie Itvg jaargang 18, blz. 4.
29778. Willem Haen, overl. 1538
29786. Gabriel Ghijlen, tr.
 29787. NN
 Uit dit huwelijk zijn geboren:
 1. Peetgen, (zie 14893)
 2. Giel
- ca 1530 woonachtig te Oirsbeek.
30016. (vermoedelijk) Leonard Cleuters
 30056. Hendrik Daemen
 ca 1550 woonachtig te Bingelrade.
36868. Reyner of Lemmen Frericks
 jaargang 19, blz. 126
 kw.37168 t/m 37171: vervallen
- nieuw:
 37168. Vaes Nijpels, roijesteker van het Vleeshouwers-ambacht te Maastricht in 1517.
 37169. Ida NN
 Uit dit huwelijk zijn te Maastricht geboren:
 1. Dries, geb. maart 1498 (zie 18584)
 2. Lem, geb. jan. 1500
 3. Mert, geb. 10-11-1502 4. Vaes, geb. 18-11-1504

39008. Conrard Graven, geb. 1483, overl. 1557, tr.

39009. Gertrudis NN

52994. Bertrand Moreau

kw. 73728.1. toevoegen: (zie 37168)

jaargang 19, blz. 127 tussenvoegen:

74336 = 73728

74337 = 73729

78016. Conrard Graven, geb. 1450, overl. 1490, tr.

78017. Marie Contessem

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. Herman, geb. 1481, tr. Anne NN

2. Conrard, geb. 1483 (zie 3908)

DE BLERICKSE FAMILIE INGEN AEL / INGENAEL / INGE AEL / INGE AELL / IN GEN AEL DIE ZICH LATER JANSSEN GAAT NOEMEN

J.J. JANSSEN

De tot nu toe oudste sporen van de familie Ingen Ael / Janssen gaan terug tot 10 juli 1575 als de pastoor van Blerick in het eerste doopboek van de St. Lambertuskerk - hij begint de doopregistratie in januari 1575 - de doop inschrijft van Joannes Inge Aell zoon van Antonius Inge Aell.

Peter en meter zijn Petrus van Daell en Joanna op te Berg. De naam van de moeder wordt bij deze doopinschrijving niet genoemd.

De familienaam Janssen komen wij voor het eerst tegen in 1717 bij het huwelijk van Helena Ingen Ael, dochter van Joannes Ingen Ael en Cecilia Versondert. In het kerkelijk trouwboek van de Blerickse Lambertusparochie is dan op 22 juli het huwelijk ingeschreven van Helena Janssen en Mathias Timmermans. Haar broer Petrus Ingen Ael trouwt in 1727 en is in het Blerickse trouwboek ingeschreven onder de naam Petrus Janssen Ingen Ael.

Een andere tak van de familie Ingen Ael noemt zich Linssen
In de Limburgse Leeuw, jaargang 1964 sept/okt, kwam ik een genealogie tegen, samengesteld door J. Verzijl met als titel "Genealogie der familie Ingen Ael, later genoemd Linssen."

Toen ik na copiëring van de betreffende pagina's de genealogie kon bestuderen, kwam ik tot de ontdekking dat zijn genealogie volkomen aansloot bij mijn voorouders. Ook de genealogie van de familie Linssen begint met de in 1575 geboren Joannes Inge Aell en zijn vader Antonius Inge Aell. De twee stamreeksen zijn in mijn genealogie naast elkaar afgedrukt.

Waar komt de naam Ingen Ael vandaan?

De heer Schatorjé van het Gemeente Archief Venlo schrijft mij:

"Wat het toponiem Ingenaël betreft, lijkt het mij logisch dat deze afgeleid is van "in den Dael". We treffen dit toponiem vaker aan langs de Maas. Dit toponiem in Blerick komt reeds voor in de 14e eeuw. Op een vestigingsplattegrond uit 1723 (Alg. Rijksarchief Den Haag) O.P.V. V.15 treffen we ook "Ingenaël" aan. Wellicht dat dit het woonoord van uw verre familieleden betreft."

Ook in "Blerick - een pleysantigh Huijs" (pag. 37) komt "in den Dael" voor. In 1521 wordt in Blerick "de oude weme" verkocht, die gelegen is "in den Maesweldt geheten in den Dael".

De schrijver vervolgt dan:

"De pastorie lag dus in het Maasveld aan de Ubroecker Kerkweg. Wij kunnen de ligging nog nauwkeuriger bepalen: binnen het gebied van de huidige kazerne. Want deze ligt immers op het terrein van het oude Fort St. Michiel. En van

dit fort weten wij dat met de bouw begonnen is op Sint Michelsdag (29 september) van het jaar 1641. De bewoners van Blerick hebben tengevolge van deze bouw veel grond verloren . . . grond, die hen zonder schadeloosstelling ontnomen was door een bezettende macht".

Van de hierboven genoemde vestigingsplattegrond uit 1723 heb ik door het Rijksarchief een foto laten maken, waarvan u later in deze genealogie een afdruk zult vinden.

Zoals hierboven gezegd, werd in 1641 met de bouw van het fort begonnen en daarvoor werd veel grond onteigend. Mogelijk heeft ook de "Janssen-tak" last ondervonden van deze onteigening. Wat zou anders de reden kunnen zijn dat de in Blerick geboren Johannes Ingen Ael na zijn trouwen in Sevenum in 1641, daar vijf jaar blijft wonen om pas in 1646/47 met vrouw en kinderen naar Blerick terug te komen? Zou het toeval zijn dat zijn vertrek uit Blerick precies samenvalt met de bouw van het fort?

Hoe komen wij aan de naam Janssen?

R. de la Haye schrijft in zijn "Handleiding voor Genealogisch onderzoek in Limburg":

"Het gebruik van geslachtsnamen, patronymica, herkomstnamen en aliasnamen is een van de grote verschillen bij genealogisch onderzoek tussen Zuid-Limburg en Midden- en Noord-Limburg, gebieden die immers historisch en cultureel niets met elkaar gemeen hebben. Men kan stellen dat in Zuid-Limburg circa 1600 de meerderheid van de bevolking een vaste achternaam heeft, een geslachtsnaam die ongewijzigd van vader op de kinderen overgaat . . .

. . . Maar in Midden- en Noord-Limburg was de ontwikkeling van patronymica tot vaste familienamen in de achttiende eeuw vaak nog niet afgesloten . . .".

Dat blijkt wel als wij de stamreeksen van de familie Ingen Ael bekijken. De in 1695 geboren Petrus Ingen Ael - een zoon van Joannes Ingen Ael - trouwt in 1727 als Petrus Janssen Ingen Ael. De naam Janssen is hier ongetwijfeld afkomstig van Jan/Joannes, de vader van Petrus. In de meeste gevallen is het immers de roepnaam die tot familienaam overgaat.

Hetzelfde zien we bij de familie Linssen. Hier is het de in 1684 geboren Andreas Ingen Ael - een zoon van Laurentius Ingen Ael - die te zelfder tijd de naam Linssen gaat aannemen. En ook hier is het de vadersnaam en roepnaam, die tot familienaam overgaat. De vader van Andreas is Laurentius. En het dialect voor Laurentius is Lins.

Terwijl in Zuid-Limburg in 1600 al bijna iedereen een vaste familienaam had, heeft het in onze familie tot 1727 geduurd voordat de naam Janssen als achternaam gebruikelijk werd. De toevoeging Ingenael bleef echter nog lang gehandhaafd.

Antonius Inge Aell
tr. N.N.

Joannes Inge Aell
gd Blerick 10.7.1575
tr Margaretha In gen Ael
dr van Petrus In gen Ael

Aleijdis Inge Aell
gd Blerick 22.5.1577

Christianus Ingen Ael
gd Blerick 6.3.1611
tr Blerick 16.2.1639 Mechtildis
dr van Laurentius int Oebroeck

Laurentius Ingen Ael
gd Blerick 20.3.1645
tr Blerick 19.11.1670
Margaretha Sanders

Andreas Linssen Ingenaël
gd Blerick 26.10.1684
ov Blerick 7.12.1757
tr 1e Blerick 6.5.1722 Margaretha Verheijen
tr 2e Blerick 9.9.1738 Wilhelmina van der Schoot

Laurentius Linssen, landbouwer
gd Blerick 13.6.1743
ov Blerick 1.10.1813
tr 1e Blerick 13.4.1769 Elisabeth Gubbels
tr 2e Blerick 30.11.1774 Elisabeth Verheijen

Gisbertus Linssen, hovenier
gd Blerick 17.10.1778
ov Venlo 25.2.1858
tr Venlo 24.4.1809
Elisabeth Gertrudis van Kaldekerken

Laurent Linssen, notaris
gb Venlo 18.5.1817
ov Roermond 18.4.1895
tr Venlo 7.5.1844 Elisabeth Hubertina Bloemen

Herman Maria Gisbert Linssen
insp. Reg. +Domeinen
gb Echt 15.11.1862
ov Den Bosch 28.2.1919
tr Stratum 20.6.1899
Maria Johanna Adriana Catharina Smitz

Laurentius Cornelius Josephus
Maria Linssen, notaris
gb Stratum 17.6.1900
tr Leiden 25.9.1933
Hermine Christine Maria Bots

Joannes Ingen Ael
gd Blerick 19.12.1613
tr Sevenum 12.2.1641
Cecilia Versondert

Joannes Ingenaël
gd Sevenum 9.2.1645 - ov Blerick 11.12.1702
tr Blerick 4.2.1690 Aleijdijs Heldens

Petrus Ingenaël / Petrus Janssen Ingenaël
gd Blerick 17.9.1695
tr Blerick 30.10.1727 Petronella Geurts
tr 2e Blerick 27.9.1741 Joanna Joesten

Joannes Janssen Ingenaël / Joannes Janssen, akkerman
gd Blerick 13.2.1730
ov Blerick 22.12.1805
tr 1e Blerick 6.5.1764 Helena Coopmans
tr 2e Blerick 12.1.1774 Sibille Nellen

Gerard Janssen, akkerman
gd Blerick 19.4.1771
ov Venlo 9.1.1860
tr Venlo 29.1.1797 Wilhelmina Janssen
tr 2e Venlo 5.9.1833 Mechtildis Druijen

Jan Janssen, hovenier
gd Velden 30.11.1798
ov Venlo 23.6.1871
tr Venlo 14.6.1821 Margaretha Petronella Ebus

Arnold Janssen, akkerman
gb Venlo 22.3.1826
ov Venlo 24.12.1899
tr Venlo 21.1.1850 Catharina Verkoeijen

Jacob Hubert Janssen, tuinier
gb Venlo 20.1.1856
ov Venlo 1.11.1939
tr 1e Venlo 29.1.1878 Anna Gertrud Hubertina Lahaije
tr 2e Venlo 1.3.1886 Anna Wilhelmina Holthuijsen

Petrus Hubertus Henricus Janssen (uit 2 spoorwegbeampte)
gb Venlo 11.6.1892
ov Amsterdam 7.8.1954
tr Venlo 4.4.1921 Maria Gertrud Steinmann

Jacobus Johannes Janssen, administrateur
gb Venlo 28.8.1921
tr Schiedam 11.3.1954 Caecilia Cornelia Maria Luijten

Petrus Hubertus Maria Janssen, ambt GEB Amsterdam
gb Purmerend 14.8.1955
tr Purmerend 10.3.1978 Margaretha Lientje Albertina Timmler

De genealogische gegevens over het nageslacht van Christianus Ingen Ael zijn overgenomen uit de "Genealogie der familie Ingen Ael, later genoemd Linssen" afgedrukt in de Limburgse Leeuw sept/okt 1964.

---

*Inhoudsopgave van de genealogie der Blerickse familie
Ingen Ael later genoemd Janssen*

	Generatie
Antonius Inge Ael	I A
Joannes Inge Aell - geb 1575 -	II A
Joannes Ingen Aell - geb 1613 -	III A
Joannes Ingen Aell - geb 1645 -	IV A
Petrus Ingenael - geb 1695 -	V A
Joannes Janssen Ingenael - geb 1730 -	VI A
Henricus Janssen Ingenael - geb 1732 -	VI AB
Wilhelmus Janssen Ingenael - geb 1742 -	VI AC
Gerardus Janssen - geb 1771 -	VII A
Johannes Janssen - geb 1768 -	VII AD
Jacobus Janssen - geb 1791 -	VII AE
Anthonius Janssen - geb 1788 -	VII AF
Joannes Janssen - geb 1798 -	VIII A
Arnold Janssen - geb 1826 -	IX A
Jacob Hubert Janssen - geb 1856 -	X A
Petrus Hubertus Henricus Janssen - geb 1892 -	XI A
Arnoldus Hubertus Janssen - geb 1878 -	XI AG
Theodorus Janssen - geb 1879 -	XI AH
Petrus Hubertus Janssen - geb 1884 -	XI AJ
Jacobus Hubertus Janssen - geb 1901 -	XI AK
Jacobus Johannes Janssen - geb 1921 -	XII A
Adolf Johannes Janssen - geb 1930 -	XII AL
Johannes Gerardus Janssen - geb 1936 -	XII AM
Wilhelmus Janssen - geb 1916 -	XII AG
Jacobus Hubertus Janssen - geb 1912 -	XII Ai
Henri Herman Janssen - geb 1931 -	XII AK
Arnold Joseph Janssen - geb 1933 -	XII AK a
Antoon Johannes Janssen - geb 1934 -	XII AK b
Petrus Hubertus Maria Janssen - geb 1955 -	XIII A
Arnoldus Hubertus Janssen - geb 1948 -	XIII AG

Tak Linssen

Christianus Inge Ael - geb 1611 -	III B
Laurentius Ingen Ael - geb 1645 -	IV B
Joannes In Gen Ael - geb 1642 -	IV B a
Petrus Ingen Ael - geb 1649 -	IV B b
Andreas Linssen Ingenael - geb 1684 -	V B
Christianus (Chorsten) Ingenael - geb 1681 -	V B d
Jacobus (Chorsten) Ingenael - geb 1681 -	V B f
Jacobus In Gen Ael - geb 1620 -	III C

Afkortingen

AAV	Archiefdienst Arcen/Velden
ADR 1905	Adresboek 1905 van Venlo - Blerick -Tegelen - Steijl (Gem Arch Venlo)
AT	Gem Archief Tegelen
AV	Gem Archief Venlo
B	Begraafregisters r.k.
BOER	Venlo's Oude Boerderijen (1943) Jan Verzijl
BP	Bidprentje
BS	Burgerlijke Stand
BR V	Bevolkingsregister Venlo (correspondentie)
BR K	Bevolkingsregister Kerkrade idem
BR B	Bevolkingsregister Beesel idem
CBG	Centraal Bureau Genealogie Den Haag
Co	J.L. Coopmans Tegelen
D	Doopboeken r.k.
DTB	Doop- trouw- en begraafregisters r.k.
Foto	4 ordners met tekeningen en foto's van oude boerderijen in Venlo (Gem Arch Venlo)
Gem Arch	boerderijen in Venlo (Gem Arch Venlo)
GA	Geboorte Akte

Gen ING	Genealogie familie Ingenael later genoemd Linssen (Limb. Leeuw 1964 pag. 105 e.v.)
HA	Huwelijksakte
HBL	Huwelijksbijlagen
KL	Klapper op kerkregisters in RAL
LTG	Limburgs Tijdschrift Genealogie
Mi	Mikrofilm
OA	Overlijdensakte
MON	De monumenten van Venlo en Blerick (Goltziusmuseum 1975)
PARD	Lijsten der paarden ten dienste van militaire transporten der Franse troepen in 1795 (Oud archief Venlo 2790 port 440)
PK	Persoonskaart CBG
RAL	Rijksarchief Limburg
RC	Rouwcirculaire
T	Trouwboeken r.k.
UIJTT	Uijtttenbroeck: Bijdragen tot de geschiede- nis van Venlo deel 1 t/m V
VARK	Lijst van bewoners/eigenaars van hofsteden die in 1822 varkens hebben geleverd aan het Venlose garnizoen (Oud archief Venlo 2781 port 439)
VT/VO	Volkstelling

1 A

Antonius Inge Aell
trouwt N.N.

Uit dit huwelijk:

1. Joannes Inge Aell - gedoopt Blerick 10 juli 1575.
Dooptgetuigen Petrus van Daell . . . en Joanna op te
Berg. Volgt II A.
2. Alejdis Inge Aell - gedoopt Blerick 22 mei 1577.
Dooptgetuigen Lambertus de Brey en Catharina Petri.

Bij geen van beide wordt de naam van de moeder
genoemd. Behalve Joannes en Alejdis zijn er geen
kinderen gevonden. De heer Huijs van het Gemeentelijk
Archief Venlo schrijft in dit verband: "We moeten ons
realiseren dat het dorp Blerick in de periode 1579-1586
menigmaal gebrandschat werd en vele inwoners wegens
oorlogsprikelen moesten vluchten".

Mogelijk dat in plaatsen in de omgeving van Blerick nog
kinderen te vinden zijn.

De pastoor van Blerick kreeg in 1575 opdracht van zijn
bisschop alle dopelingen en alle bruidsparen te regis-
treren.

Op pagina twee van dit eerste Doop/Trouwboek vinden
we op 10 juli 1575 het - tot nu toe - oudste spoor van de
familie Janssen.

Bovenaan links is de doop ingeschreven van Joannes
Ingenael. De vader is Anthonius Ingenael. Een naam van
de moeder wordt niet genoemd.

Met deze Joannes Ingenael, gedoopt in de voormalige
St. Lambertuskerk in Blerick, begint de genealogie van
de familie Janssen.

Het oudste gedeelte stamt uit de 14e eeuw. De toren is in
1853 vernieuwd. In 1900 werd op dezelfde plaats een
nieuwe kerk in gebruik genomen, de St. Anthoniuskerk,
die in de laatste oorlog geheel verwoest werd.

In deze oude St. Lambertuskerk is onze gehele uit Blerick afkomstige familie Janssen/In gen Ael gedoopt. Zowel Gerard Janssen op 19 april 1771 als Joannes In gen Aell op 10 juli 1575.

II A

Joannes Inge Aell / In Gen Aell / Inge Ael / Ingenaël / In Gen Ael zoon van Antonius Inge Aell

Gedoopt Blerick 10 juli 1575 als zoon van Antonius Inge Aell. De naam van de moeder wordt bij de doopinschrijving niet genoemd. De doopgetuigen zijn Petrus van Daell . . . en Johanna op te Berg (D).

Overleden voor 13 mei 1633 (volgens de genealogie van de familie Linssen voor 16 november 1628).

Trouwt in of voor 1605 Margaretha Ingenaël. In de doopinschrijvingen van alle kinderen wordt zij alleen bij de voornaam genoemd. De doopinschrijving van Robertus geeft iets meer informatie. Als doopgetuigen worden hier genoemd: "Mathias In gen Ael broer van de kraamvrouw en Petra dochter van Petrus Rochi". Een broer van Margaretha heet aldus Mathias In Gen Ael. Deze Mathias is getrouwd met ene Maria (D-Jacobus).

Op 13 mei 1633 trouwt Margaretha In Gen Ael in Blerick voor de tweede keer. Het trouwboek vermeldt op die dag "Contraxerunt matrimonium Andreas filius Petri op den Sundert et Margareta filia Petri in gen Aell. Testes Jacobus Mathei custos et Gerardus frater Andrei minor natui".

Uit dit huwelijk:

1. Wilhelmus Inge Aell - gedoopt Blerick 12 juli 1605. Doopgetuigen Antonius inge aell en Barbara inge Egelbos (D)
2. Christianus Inge Ael - gedoopt Blerick 6 maart 1611. get. Andreas Junckers en Anna van Velden. Volgt III B -Linssen-tak
3. Joannes Inge Ael - gedoopt Blerick 19 december 1613. Get. Jacobus Smolders ex Venlo en Maria Wellens. Volgt III A
4. Gertrudis In Gen Ael - gedoopt Blerick 19 maart 1617. get. Johannes van Herman en Johanna op te Bulten (D)
5. Jacobus In Gen Aell - gedoopt Blerick 12 april 1620. Get. Maria echtgenote van Mathias in gen aell (D). Trouwt Blerick 9 november 1651 Joanna Thijssen. Volgt III C.
6. Robertus In Gen Ael - gedoopt Blerick 22 maart 1623. Doopgetuigen Mathias in gen Ael en Petra dochter van Petrus Rochi echtgenote van Mathias Vermasen (?) D.

De echtgenote van Joannes In gen Aell wordt in alle doopinschrijvingen alleen met de voornaam Margaretha genoemd. Wie is deze Margaretha?

De hierboven afgedrukte doopinschrijving van Robertus In gen Ael op 22 maart 1623 te Blerick, geeft ons een eerste aanwijzing. Een van de doopgetuigen is hier "Mathias in gen Ael, broer van de kraamvrouw".

Uit deze tekst blijkt dat Margaretha een broer heeft die Mathias in gen Ael heet. De volledige naam van Margaretha luidt dus Margaretha In Gen Ael.

In 1620 wordt Jacobus in gen Ael gedoopt - ook een zoon van Joannes + Margaretha. Een van de getuigen is "Maria, echtgenote van Mathias in gen Ael". De broer van Margaretha is kennelijk getrouwd met ene Maria.

De bevestiging hiervan vinden wij in de klapper op de Blerickse Trouwboeken (RAL), waar op 26 november 1618 het huwelijk is geregistreerd van Mathias inge Ael, zoon van Petrus met Maria Timmermans, dochter van Lambertus.

Wij weten nu dat Mathias in gen Ael is getrouwd met Maria Timmermans en wij weten ook dat Petrus In gen Ael de vader is van Margaretha.

Dit laatste wordt bevestigd als Margaretha in gen Ael in 1632 voor de tweede keer trouwt. In het Blerickse Trouwboek is dan aangetekend dat Margaretha In Gen Aell, dochter van Petrus, trouwt met Andreas op de Sondert.

Tot het begin van de 20e eeuw komen wij bijna uitsluitend Blerick en Venlo tegen als geboorteplaats van onze voorvaderen. Waarom de in 1613 geboren Joannes Ingenaël uit Blerick trekt en naar Sevenum gaat, daar in 1641 trouwt, twee kinderen krijgt en in 1647 weer in Blerick woont, zal wel nooit te achterhalen zijn.

III A

Joannes Ingen Ael / In Gen Aell / Inge Ael / Ingennaël / Ingenaël zoon van Joannes Ingen Ael en Margaretha

Gedoopt Blerick 19 december 1613. Het doopboek vermeldt op deze datum: "Gedoopt is Joannes zoon van Joannes inge ael en Margaretha zijn echtgenote". Getuigen zijn Jacobus Smolders (?) uit Venlo en Maria Wellens.

Trouwt volgens de genealogie van de familie Linssen met Cecilia Versondert. In deze genealogie wordt echter geen plaats en datum van het huwelijk vermeld. De gemeente-archivaris van Venlo heeft dit huwelijk dan ook niet kunnen vinden in Blerick, maar wel in de omgeving van Blerick in Sevenum. Op 12 februari 1641 is in het trouwboek van Sevenum het volgende aangetekend:

"12 februari 1641 trouwt Joannes zoon van Joannes ingenaël en Cecilia dochter van Joannes Hermans. Getuigen zijn Godefridus Versondert en Christianus ingenaël".

De gemeente-archivaris van Venlo schrijft mij in dit verband:

"Aangezien een der getuigen Versondert heet, neem ik aan dat Versondert een toponiem of Hermans een patroniem is en beiden identiek zijn."

Ook de naam van de tweede huwelijksgetuige wijst er op dat Joannes inderdaad in Sevenum is getrouwd. Want deze getuige is waarschijnlijk de dertig jaar oude broer van Joannes - Christianus Ingenaël.

(Wordt vervolgd)

verschijnt vier maal per jaar

Administratie, lidmaatschappen, losse nummers:

L.G.O.G., postbus 83, 6200 AB Maastricht

Postbank 1037880 t.n.v. L.G.O.G.

Redactie-adres: Koningsberg 17, 6129 AT Berg-Urmond, tel. 046 - 433 29 30

Het werk van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap wordt in belangrijke mate financieel ondersteund door de Provincie Limburg.

ISSN 0169-5177